ORAS

Ūkanota, vėjuota, dieną 32°, naktį 24. Saulė teka 7:18, leidžiasi 4:39.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLII Kaina 5c ...go 8, Ill. Pirmadienis, Sausio-January 10 d., 1955 m. Price 5c 7

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

Midwest Inter-Lib. Ctr.
Library Center
5721 Cottage Grove Ave

NERAMU KOSTARIKOS-NIKARAGUOS PASIENY

MAJORAS PERESS BUVĘS PALEISTAS STEVENS PADĖJĖJO ADAMS ĮSAKYMU

Sen. Jackson (d., Wash.) laukia paaiškinimo iš armijos sekretoriaus dėl dantų gydytojo

WASHINGTONAS, D. C. — Paslaptis, kas paleido į atsargą su puikiu pažymėjimu majorą Irving Peress, vaidų kaltininką tarp armijos departamento ir sen. McCarthy, galiausiai paaiškėjo.

Armijos sekretorius Robert Stevens, visą laiką atsakovus slėpęs, senatoriui Saltonstal (r., Mass.), ligšioliniam Senato karinių reikalų komiteto pirmininkui reikalaujant, galiausiai pranešė, kad Peress paleistas paskubomis iš armijos jo padėjėjo John Adams ir armijos štabo viršininko padėjėjo gen. Walter Weible įsakymu. Beje, sekretorius išvardino apie 60 kitų karininkų, turėjusių vienokių ar kitokių reikalų su dantų gydytojo atleidimu.

Visuomenės reikalas

Demokratų senatorius Jackson iš Washingtono, priklausąs McCarthy vadovautam Senato nuolatinių tyrinėjimų komitetui, apgailestauja, kad Peress klausimas pasidarė visos Amerikos visuomenės reikalu, armijos sekretoriui Stevens nenorėjus ligi šiol suteikti faktų apie Peress atleidimą ir jo pakėlimą į majorus. Daug klausimų vis dar neatsakyta, bet anksčiau, ar vėliau armijos departamentas turės tai padaryti, sako Jackson.

Kiek anksčiau kitas demokratų senatorius, Daniel, Tex., pranešė, kad jau susidarė apie 40 senatorių iš abiejų partijų, kurie reikalauja atnaujinti šio klausimo aiškinimą.

Anksčiau Adamso neminėjo

Kai vyko garsioji armijos departamento — McCarthy byla, sekretorius Stevens pasižadėjo išduoti tuos karininkus ir pareigūnus senato specialiojo komiteto pirmininkui Mundt (r. S. D.) "Kaltininkų" sąrašas iš 30 asmenų buvo įteiktas vėliau, bet paprašyta laikyti juos paslapty. McCarthy tvirtina, kad pirmajame sąraše John Adams, armijos sekretoriaus padėjėjo tikrai nebuvo. Jei sekretorius Stevens būtų laiku suteikęs šias žinias, būtų buvę išvengta daug vaidų ir nemalonumų, sako McCarthy. Jis kviečia pirmadienį susirinkti komiteto narius ir svarstyti, kas toliau daryti. Atrodo, kad ši byla bus toliau aiškinama jau kitam senatoriui, demokratui McClellan iš Arkansas, vadovaujant.

Kas pakėlė maj. Peresss?

Dabar kaip ir aišku, kad paskubomis iš armijos paleido Dr. Irving Peress, įsakius John Adamsui ir gen. Weible. Adams aiškina, kad tai reikėję padaryti, kadangi buvo jaučiama, jog Peress yra komunistas, bet kartu neturėta tiek kaltinamosios medžiagos, kad jį būtų buvę galima atiduoti karo teismui, kaip reikalavo McCarthy.

Bet lieka neatsakyti šie klausimai: kodėl Peress buvo paleistas į atsargą su pačiais geriausiais pažymėjimais? Kitas klausimas, į kurį senatoriai ir visuomenė laukia atsakymo, yra, kas pakėlė Peress į majorus, jam nedavus būtinai reikalingo ištikimybės pareiškimo?

Beje, majoras McManus buvo pašalintas iš armijos, kaip atpirkimo ožys Peress byloj, kadangi jis išrašė atleidimo pažymėjimą, pildydamas John Adams ir gen. Weible ir kitų viršininkų įsakymą.

Lietuva priklauso prie draudžiamųjų SSSR rojaus sričių

Iš Kremliaus vyriausybės 1933 m. birželio mėnesio 22 d. nutarimo

NEW YORKAS. — JAV įvedus didesnius keliavimo varžtus sovietų piliečiams, neišskiriant nė jų diplomatų prisimintinas SSSR vyriausybės 1953 m. birželio 22 d. nutarimas suvaržyti užsienio piliečiams ir diplomatams laisvę važinėtis po Sovietų Sąjungą.

Nutarimo priede nurodytos šios uždraustosios sritys europinėj SSSR daly:

— 25 kilometrai (apie 17 mylių) SSSR pasieny prie Norvegijos, Suomijos, Turkijos, Irano ir Afganistano.

— Miestai Poliarny, Murmansko apygardoj ir Molotovsk, Archangelsko apygardoj.

— Estija, Latvija, Lietuva ir Kaliningrado apygarda (Rytprūsiai).

— Miestai Nikolajevas, vakarinėj Ukrainoj, Sevastopolis, Feodosija ir Kerč, Krimo apygardoj.

Nuteisė Erie merą ir jo padėjėjus

Dirbo išvien su padugnėmis

ERIE, Pa. — 130,000 gyventojų miesto meras Thomas Flatley, 67 m., (dem.) pravirko, kai teismas paskelbė, jog jis baudžiamas nuo pusantrų iki trijų metų kalėjimo ir $1,500 pinigais.

Jį nubaudė už globojimą lošimo sindikato, kuris per metus darydavo $20 milijonų apyvartą.

Tokia pat bausme nubaustas policijos viršininkas Stanley Schwarz, demokratų partijos galva šiame Pennsylvanijos mieste.

Trečias kaltininkas, policijos viršininko padėjėjas, anksčiau buvęs viršininkas. Jack Martin, gavo kiek mažiau — nuo pusantro iki 2 metų kalėjimo ir $500 piniginės baudos.

Už lažybų sindikato globojimą šie trys miesto valdytojai gaudavo per mėnesį $1,800.

Sunkvežimis užmušė I. Strazdauskienę

CHICAGA, Ill. — Šeštadienį Western Ave. ir 65 St. sankryžoje sunkvežimis mirtinai suvažinėjo Ievą Strausdauskienę, 65 metų, gyvenusią 6247 S. Green Street.

Išlipusi iš autobuso, ji bandė pereiti per gatvę. Bet čia įvyko tragedija. Policija suėmė sunkvežimio šoferį Robert Cuhn iš Freemont, Ohio. Jis kaltinamas žmogaus užmušimu, beatodairiu važiavimu, neleidus praeiti žmogui per gatvę.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Radiophoto

Dag Hammarskjold (kairėje), generalinis Jungtinių Tautų sekretorius, jam surengtame pobūvyje susitinka su komunistinės Kinijos premieru Chou En-Lai.

KOVOTOJAS PRIEŠ KOMUNIZMĄ

Amerikiečių savaitraštis "Time" kasmet parenka praėjusiais metais ypatingai nusipelnusį vyrą. Šį kartą toji garbė atiteko Amerikos užsienio reikalų ministeriui John Foster Dulles. Jis pasižymėjo nepaprastai aiškia užsienio politika, kuri turėjo įtakos ne tik laisvųjų tautų apjungimui, bet ir Sovietams.

Pokario metais Sovietai tarptautines konferencijas panaudojo savo propagandai ir tarptautinės politikos painiavai didinti. Dulles pakartotiniais atvejais aiškiai nurodė, kad toliau negalės būti pakęsta komunistų kiršinimo politika ir pastangos pavergti laisvąsias tautas. Apie Sovietų anksčiau pavergtas tautas nekartą jis pasisakė, jog dėsiąs pastangų jas išlaisvinti ir nedarysiąs jokių nuolaidų, kad pavergimas būtų pripažintas. Ne vienoje praėjusiais metais įvykusioje tarptautinėje konferencijoje jis įsakmiai nurodė, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos pagrobimas Sovietų buvo įvykdytas klasta ir smurtu ir iki šio meto Amerikos nepripažįstamas.

Užpereitais metais ypač aštriai Dulles susikirto su Molotovu Berlyno konferencijoje. Dulles ten nurodė, kad šio meto tarptautinis santykiavimas daug kuo primena graikų pasakiškąjį Sizifą. Jis už nuodėmes turėjęs užristi didelius akmenis į kalno viršūnę. Jam niekuomet nepavyko pasiekti tikslo, nes piktosios jėgos akmenis nustumdavo žemyn. Šis palyginimas buvo taikytas Sovietams, kai vakariečių pastangos išspręsti svarbiausius šio meto politinius klausimus, nuėjo niekais dėl nuolatinių Sovietų trukdymų.

Dulles po nesėkmingos Berlyno konferencijos vengė tiesiogiai tartis su Sovietais. Jis ėmėsi organizuoti laisvąjį pasaulį sutrukdyti komunistų įtakai.

Dulles galima pavadinti skrajojančiu užsienio reikalų ministeriu, nes per praėjusius metus jis padarė politinių kelionių arti 200,000 kilometrų. Jam pavyko sunaikinti komunistinę įtaką Pietų ir Vidurio Amerikoje. Jis pradėjo telkti Pietrytinės Azijos kraštus vesti kovai prieš komunizmą. Dulles nuopelnas, kad galop Europoje pavyko pašalinti kai kurių valstybių svyravimą sutvirtinti Europos gynybą.

Dulles yra žinomas pabaltiečių bičiulis. Kai kongreso komitetas Pabaltijo užgrobimui tirti 1954 metais lapkričio 30 dieną pradėjo veiklą, Dulles savo kalboje nurodė: "Daugelis tautų istorijoje buvo suklupusios, pavergtos ir vėl kėlėsi. Pabaltiečiai, nežiūrint Sovietų teroro, ir šiandieną kovoja dėl laisvės ir priešinasi Sovietų priespaudai. Daugelis drąsiųjų ir kilniųjų tautos atstovų yra sunaikinti, pasmerkti ar atsidūrę tremtyje. Jų kančios ir išlaiko gyvą tų tautų kovingą patriotizmą". —E.

Chruščevas ragina jaunimą išsitremt geruoju į Sibirą

Kremliui reikia kolonistų

MASKVA. — Sovietų komunistų partijos pirmasis sekretorius Nikita Chruščev patarė jaunimui geruoju išsikelti į Sibirą, ten sukurti šeimas ir pasilikti visiems laikams.

Sovietų Sąjunga turinti 200 milijonų gyventojų, bet jei atsirastų dar 100 milijonų, ir taip tai būtų per maža, kalbėjo Chruščevas.

Jis pasigyrė esąs vienas iš tų, kuris įkalbinėjęs Staliną apdėti nevedusius ir bevaikes šeimas specialiais mokesčiais. Bolševikų vadas pasisakė už 3 vaikų šeimos sistemą. Daugiavaikėms šeimoms Sovietų Sąjungoj duodami medaliai, jų fotografijos dedamos į laikraščius, kas ten reiškia didelį pasižymėjimą.

Neatsiradus pakankamai savanorių, Kremliaus valdovai palaikys ir toliau žmonių trėmimus iš Europos į Sibirą, iš kurio jie nori padaryti "Ameriką". Sibire yra patys didžiausieji koncentracijos lageriai iš Stalino laikų.

Sovietų generolas grasina Amerikai

MASKVA. — "Pravdoj" raudonosios armijos generolas Grinčin rašo, kad Amerikos "atominio karo maniakai" neturi pamiršti, jog sovietai yra pakankamai stiprūs, kad susidorotų su užpuolikais.

Generolas gyrėsi, kad Amerika ja nebepralenkianti sovietų nei atominėmis, nei vandenilio bombomis. Amerikoj ministeriai generolai ir maršalai (turi galvoj, anglų aukštuosius karo vadus) sukėlę atominę karštligę. Amerikos karo vadai bandą įtikinti piliečius, kad jie savo bombonešiais suduotų žlugdantį smūgį sovietams. Bet jie pamirštą sovietų galią susidoroti su užpuolikais, nukalbėjo drąsiu tonu gen. Grinčin.

Neišbrendama bala

Jau daug metų praslinko nuo Lenkijos naujosios ūkio politikos įvedimo ir netrukus įvykusio jos panaikinimo. Anuo metu buvo galvojama, kad rusų komunistų partija nedarys pagrindinės klaidos ir nesugriaus žemės ūkio gamybos. Stalinas, siekdamas sukurti sunkiąją pramonę, laisvuosius valstiečius pagal planą suvarė į kolchozus. Jau ketvirtis šimtmečio praslinko nuo kolchozų įvedimo ir didžiojo badmečio Ukrainoje. Nežiūrint kai kurių pastangų ir neužsibaigiančių kalbų apie žemės ūkio gamybos skatinimą kolchozuose, ir šiandieną tebevyrauja skurdas ir nepritekliai.

Nikita Chruščiovas neseniai duotame anglų laikraščiui Times pasikalbėjime nurodo, kad šiuo metu Sovietuose duonos visiems užtenka. Jis tą mintį pasikalbėjime kelis kartus pakartojo, suteikdamas tam įvykiui nepaprastos reikšmės. Iš kitos pusės, jis kalba apie pustrečio karto didesnį dirbamos žemės plotą, kaip dabar. Chruščiovas tačiau nutyli, kodėl Sovietai nededa pastangų pakelti žemės ūkio našumą Ukrainoje, Pabaltijy ir kituose Europos kraštuose, kurie iš seno yra pasižymėję tinkamomis sąlygomis žemės ūkiui. Jis taip pat nutylėjo, kad Altajuje, Kazachstane ir Sibire kuriami nauji kolchozai ne ūkiniais, bet daugiau kariniais sumetimais, kad karo metu aprūpintų Sibire sutelktą kariuomenę ir pramonės darbininkus.

Chruščiovas aiškiai prasilenkia su tiesa, tvirtindamas, kad į naujas žemės ūkio sritis Kazachstane ir Sibire tebuvo pristatomi tik nauji traktoriai ir žemės ūkio mašinos. Jei Churščiovas pamiršo, mes galime čia priminti, kad 1954 metais iš Lietuvos buvo išvežta daug senų traktorių, kombainų, žemės ūkio mašinų ir sunkvežimių, kuriuos lydėjo lietuviai specialistai.

Net Chruščiovas negalėjo nutylėti, kad ir palyginti mažai sukolchozintuose kraštuose — Rumunijoje, Lenkijoje, Vengrijoje — trūksta maisto gyventojams, o ypač Bulgarijoje, kurios per 60 nuošimčių žemės ūkis yra sukolchozintas. Aišku, Sovietai duonos nepritekliaus ten nepadengia. Jiems terūpi pavergtus kraštus ar mariotines valstybes kuo labiausiai ūkiškai išnaudoti.

Komunistų partija ir šiandien nėra pasimokiusi iš savo nesekmės, sukolchozinus žemės ūkį. Sovietuose, kai pajėgūs kolchozų darbininkai pabėgo į miestus, kai kuriuos miestelėnus varu verčia grįžti į kolchozus.

Komunistų marionetinėse valstybėse, ypač Rytinėje Vokietijoje, Rumunijoje, Lenkijoje ir Vengrijoje, prievarta vykdomas pavienių ūkininkų sukolchrozinimas. Kiekvienam yra aišku, kad gyventojų politinis pavergimas ir išnaudojimas kolchozuose nieko gero nežada valstiečiams ir vadinamai Chruščiovo žemės ūkio politikai, kurios uždavinys yra gyventojus reikmenimis aprūpinti. Lietuvos gyventojai iki šio meto visai nepajuto didesnio gerbūvio, apie kurį plačiai kalba Sovietų propaganda. E

WASHINGTONE ŠAUKIA 21 AMERIKOS RESPUBLIKŲ SKUBIĄ KONFERENCIJĄ

PREZ. FIGUERES PRAŠO DIPLOMATINĖS PAGALBOS

SAN JOSE, Kostarika. — Prezidentas Jose Figueres kreipėsi į Amerikos Valstybių Organizacijų (OAS) tarybą, kad ji kuo skubiausiai sušauktų konferenciją svarstyti nepaprastai rimtą padėtį tarp jo respublikos ir Nikaraguos.

OAS (Organization of American States) apima 20 Pietų Amerikos respublikų ir Jungtines Amerikos Valstybes ir turi savo būstinę Washingtone.

Pagal veikiančius Pan-Amerikos susitarimus, Kostarikos prezidentas kreipėsi į "Jungtines Amerikos Respublikas" diplomatinės pagalbos prieš savo kaimyną Nikaraguą.

Telkia pasieny kariuomenę

Kostarikos prašyme sakoma, kad jos priešai, subėgę į diktatūrinę Nikaraguą, naudojasi visiška vyriausybės parama ir organizuoja žygį į Kostariką. Kostarikos pabėgę vyriausybės priešininkai traukia ir iš kitų kraštų į Nikaraguą, o jos kariuomenė telkiama pasieny, iš ko prisibijoma panašios invazijos, kaip kad iš Hunduro buvo padaryta į Gvatemalą antikomunistų pabėgėlių prieš prokomunistinę Arbenzo vyriausybę.

OAS tarybos specialus posėdis Kostarikos — Nikaraguos klausimu įvyksta pirmadienį. Iš Kostarikos atvyko specialus prez. Figueres atstovas nušviesti tarybai įtemptą padėtį pasieny prie Nikaraguos.

Jungtinės Valstybės jau iš seniau seka Kostarikos vyriausybės priešininkų veiklą kaimyninėj Nikaraguoj. Pereitų metų liepos mėnesį JAV buvo pasiuntusios 7 savo karo lėktuvus pademonstruoti viršum Kostarikos sostinės JAV draugiškumą šiai respublikai. Kiek vėliau buvo pasiųsta ir daugiau ginklų.

Hammarskjold-Chou pirmadienį baigia derybas dėl jankių

Antradienį JT sekretorius išvyksta per Hong Kongą namo

TOKIJAS. — Šeštadienį, išsiderėjus penkias valandas, JT generalinis sekretorius Dag Hammarskjold ir komunistinės Kinijos premieras Chou En-lai nutarė susirinkti dar kartą pirmadienį.

Pirmadienį bus paskutinis posėdis. Po jo paaiškės, ar JT sekretoriui bus pasisekę išgauti iš kalėjimo 11 Amerikos lakūnų ir kitus kalinius Jungtinėms Tautoms priklausančių valstybių piliečius.

Iš ligšiolinių pranešimų nieko tikra negalima pasakyti apie derybų pasisekimą. Iš pranešimo, kad Hammarskjold antradienį išvyksta per Hong Kongą namo, vieni korespondentai spėlioja, kad derybos buvusios bergždžios. Vienas Amerikos korespondentas Hong Konge daro priešingas išvadas, kad prieita susitarimo paleisti 11 Amerikos lakūnų.

Du JAV piliečiai grįžo iš Vorkutos

Ten kalinama ir tūkstančiai lietuvių, ištremtų iš namų

BERLYNAS. — Sovietų valdžia šeštadienį perdavė Amerikos įstaigoms du jos piliečius, kalintus baisiojoj Vorkutos koncentracijos stovykloj Užuraly.

Vienas iš jų, John Noble, civilis, išbuvo sovietų naguose beveik dešimt metų. Kitas, William Marchuk, yra kariškis, ligi šiol laikytas "be leidimo pasišalinęs" iš savo dalinio, tai yra dezertyras.

Pastarąjį tuoj perėmė armijos saugumo organai. Jie turi išaiškinti, ar Marchuk laisvu noru pabėgo pas komunistus į Rytinę Vokietiją, kur prasidėjo jo kryžiaus keliai. Jo giminės tvirtina, kad jis priklausė Amerikos karinei kontražvalgybai ir 1949 metais pateko į sovietų rankas, pildydamas savo uždavinius Rytinėj Vokietijoj.

Paskelbs daugiau apie Vorkutą

Civilis John Noble buvo suimtas tuoj po karo Dresdene, Rytinėj Vokietijoj, kur jo tėvas Charles Noble, Amerikos vokietis grįžo prieš karą ir atidarė optikos krautuvę. Tėvą iškalino iki 1952 metų. Po paleidimo jis grįžo į Detroitą, kur kartu su žmona laukia grįžtančio sūnaus.

Jaunasis Noble išsireiškė korespondentams, kad jis turi daug ko papasakoti apie baisiąją Vorkutos koncentracijos stovyklą. Ten kamuojasi keletas milijonų vergų iš įvairių tautų. Ten yra ir tūkstančiai lietuvių tremtinių. (Dr. Mykolas Devenis iš Waterbury, Conn., suteikė Kongreso komitetui (Kersteno vadovautam) žinių apie Vorkutą iš jo paties pergyvenimų tame tipiškame komunistų pragare).

Sovietai atšaukė misiją iš Irako

Antroji valstybė, nutraukusi diplomatinius santykius

MASKVA. — Irako vyriausybei pranešus, kad ji nutraukia diplomatinius santykius su Sovietų Sąjunga, Kremliaus valdžiai nieko kito neliko, kaip įsakyti savo diplomatinei misijai Damaske, Irako sostinėj, kraustytis namo.

Be Irako, sovietų diplomatiniai santykiai pastaruoju laiku nutrūko ir su Australija. Pabėgus sovietų špionažo viršininkui dirbusiam prisidengus ambasados trečiuoju sekretorium, VMD pulkininkui Vladimirui Petrovui, Kremlius pareikalavo Australiją jį išduoti kaip kriminalinį nusikaltėlį. Australijai nepaklausius, Maskva nutraukė diplomatinius santykius.

Sovietai buvo nutraukę ryšius ir su Izraeliu, įvykus Tel Avive atentatui prieš jų pasiuntinybę. Bet praeitais metais santykiai buvo vėl atstatyti.

SUDUŽO 2 LĖKTUVAI

TOKIJAS. — Besileidžią du JAV karo lėktuvai (sprausminiai naikintojai) susidūrė ir sudužo. Abu lakūnai žuvo.

Šeštadienio lėktuvų katastrofose Japonijoj žuvo trys Amerikos lakūnai.

K. T. DUBYSA

Naujųjų Metų Viltys

Kalėdų šventės — praeities prisiminimai. Senieji 1954 m., atlikę savo istorinę misiją, kalendorinę pareigą, pasendinę pasaulį ir žmogų — iškeliavo negrįžtančion kelionėn. Ką jie davė pasauliui, paskiram žmogui ir žmonijai — žinome. Kokie bus naujieji 1955 m., yra paslaptis, kuri nesileidžia atskleidžiama. Spėliojimai, pranašystės — nėra tikras pinigas, už kurį galėtume pirkti Naujųjų metų pasisekimą, laimę, laisvę ar priešingos vertės prekę. Yra sapnas, svajonė, pranašų aiškinamas vienaip, tikrumoje pildosi priešingai. Gyvenimas turi savo dėsnius, laikas sendina žmogaus siekimus, kurie žmogui nesiduoda sugriaunami. Kaip mes nepasisavinome viską iš savo tėvų, taip ir mūsų vaikai — jaunimas nepasisavins iš mūsų viso to, ko mes norėtume. Jis paims tą, kas jiems patiks, likusią tuštumą pats sukurs ir ją užpildys. Panašiai atsitinka ir su metų pasikeitimu: kas jiems patiks — pasisavins, kas ne — atmes, ir pats stengsis pasidariusią tuštumą užpildyti tokiais darbais, veiksmais, kurie atitiks momento reikalavimus, aplinkybes ir padėties stovį. Naujųjų metų sėkmingumas pareis nuo paskiro žmogaus, visuomenės veikėjo, tautų vadų ir valstybių vyrų (šių darbai tikrai turės įtakos Naujųjų metų sėkmingumui), politikų, jei bus parodyta gera valia, ambicijos neviršys visuomenės gerovių, tikėkime, kad pasaulis susilauks teisingos taikos, tautoms ir valstybėms padarytų skriaudų atitaisymo, laisvės ir ilgai laukto džiaugsmo, kuris iš žmogaus, valstybės, krašto buvo neteisėtai atimtas, brutališkiausiomis priemonėmis žlugdomas ir slopinamas.

Linkėjimai — prieštaravimas darbams

Tautų vadai Kalėdų ir Naujųjų metų proga išleido atsišaukimus-linkėjimus savo tautoms ir bendrai žmonijai. Linkėjimai skambėjo gražiai, norai buvo matomi geri, geros valios persunkti, teisingumu, sąžiningumu ir meile atmiešti. Gyvenimas turi nesuskaitomą skaičių nesugriaunamų įrodymų, kad linkėjimai prieštarauja darbams, veiksmai gerai valiai. Tebeskambant iškilmingų sveikinimų aidams, tie patys žmonės savo kabinetuose ruošia slaptus planus, laužo pažadus ir garantijas, drumsčia žmonijos ramybę, ieško priemonių iš žmogaus atimti laisvę, sunaikinti jo dvasinį ir medžiaginį turtą.

Po gražiaisiais sveikinimais slepiasi (ne visiems tai taikoma) pyktis, žmogaus prieš žmogų, ideologijos prieš ideologiją. Kapojasi pažiūros, religiniai, luominiai, profesiniai, tautiniai, rasiniai reikalai. Vienybei, meilei, tiesai, sąžinei nėra vietos. Stipri kumštis, modernūs ginklai sprendžia ginčus. Kerštas, neapykanta ir visos kitos blogosios jėgos triumfuoja. Senas palikimas tęsiamas dabar, sunku tikėtis, kad žmogus galėtų šią "tradiciją" paversti geresne ateityje. To viso kaltininkas — žmogus. Nuo jo priklauso, kad blogosios jėgos išnyktų ir viešpatautų pasaulyje broliška, motiniška ir artimo meilės pagrindais paremta meilė... Kada tas įvyks ir ar žmogus turės drąsos ir noro tokią auką padaryti — lieka ateities žmogaus viltis, troškimai, džiaugsmas ir laimė.

Mūsų viltys

Šiandien žemėje ramybės nedrumsčia karo šūviai. Visur viešpatauja paliaubos — tylos išnaudojimas ateities audrai. Žmonių ramybę ardo netikrumas, tamsi tautų sugyvenimo šmėkla, moderniškiau sakant, — šaltasis, diplomatinis nervų karas. Toji priežastis erzina žmoniją bendrai, o paskiram žmogui nervus dirgina individualiai. Pagal Londono daktaro P. T. Vanghn apskaičiavimą, didžiausias skaičius žmonių, kuriems nervų nežymus sukrėtimas pasidarė, yra priežastis sunkių ir staigių atsitikimų pergyvenimas. Bendrai nežymių nervų sukrikimo rasime beveik pas kiekvieną žmogų — prieina išvadą nervų specialistas Dr. H. J. Sterling. Nesigilindami į kitų tautų žmonių nervuotumą, žvilgterėkime į save pačius, bandykime išsiaiškinti, kaip yra su mūsų nervais, ar jie turi kokios įtakos mūsų vieningumui? Ar mūsų praėjusių metų vedama skaldymosi politika nebuvo pertemtų nervų priežastimi? Jei taip, kas reikia daryti, kad šiais metais tų blogybių mes galėtume išvengti, kas buvo užmiršti arba palikti tam laikui, kada mes džiaugsimės laisvu ir nepriklausomu savo gimtuoju kraštu? Prieš atsakydami į tuos klausimus, reikia sugrįžti 14 metų atgal. Ištikusi mūsų tėvynę nelaimė sukrėtė lietuvį ne tik morališkai, dvasiniai, bet fiziniai ir psichiniai. Ir plieniniai nervai negalėjo būti nepaliesti, matant tokią žiaurią padėtį ir terorą. Prie to prisidėjo daug kitų priežasčių: laisvės netekimas, nekaltų žmonių trėmimai ir žudymai, turto, medžiaginių gėrybių ir kultūrinių vertybių naikinimas, teisės ir teisingumo išjuokimas, teroras ir sadistinis žmogaus nužmoginimas; karo audros, tremties vargai iki buvo pasiektas laisvo žmogaus gyvenimas, aišku, kad nervams reikėjo pakelti didelį įtempimą. Galime didžiuotis ir džiaugtis, kad patirti smūgiai vsai nepalaužė lietuviui nervų, o tik truputį sutrikdė virš normalios padėties.

Nervų ligos bacilos palietė visus

Pirmajai kategorijai priklauso naujakuriai, nes jie tiesioginiai buvo paliesti. Senesnės kartos lietuviai ar lietuvių kilmės žmonės nervų pertempimą dirgino gimtojo krašto nelaimė, tėvų, brolių, seserų, giminių ir draugų kančia, teroras, žudymai ir tremties meto kraujo brolių išgyvenimai. Nervų pakilimas jaučiamas ir pas naujakurius ir pas senesnės emigracijos lietuvius ar iš Lietuvos atkelevusius žmones. Gal dar prisideda ir kitos aplinkybės, kaip naujųjų savo mokytumo demonstravimas, laikymasis perdėtos "aukštybės" manijos, didelio išmanymo ir kitų humorui tinkančių savybių. Nors ši liga nekelia susirūpinimo, nestato į pavojų fiziniam stoviui, bet palikti ir toliau šiai ligai laisvę, būtų skaudu, gėda ir negarbinga.

Ponia Malone, respublikono senatoriaus iš Nevados žmona, demonstratyviai apleidžia salę demokrato senatoriaus Richard Neuberger iš Oregono kalbos metu. Tai poniutei nepatiko, kad sen. Neuberger savo kalboje pareiškė, jog jau metas baigti purvinimą ir niekinimą politikoje.

Vieningas darbas — geriausias gydytojas

Pradėdami Naujųjų metų darbus, stenkimės savo nervus kontroliuoti, pasikarščiavimus šaldinti; "ne tas didis, prieš kurį dreba milijonai, bet tas, kas su meile tuos milijonus jungia" — šaukė Kudirka. Kelkimės, sekdami Kudirkos varpus, savo darbais blizgėkime Vaižganto deimančiukais, savo širdis uždekime Maironio tėvynės meilės ugnimi; tie darbai sujungs mūsų rankas, kurios darys stebuklus. Vieningas darbas atneš ramybę, kuri reikalinga mūsų išvargintiems nervams. Kaip geros akys dūmų nebijo, taip svetimi dūmai akis graužią — sudaro priešginybę, kuri šiandiena yra mūsų nelaimė, pikžolės, kurios reikia rauti be pasigailėjimo. Sveikinome su Kalėdomis ir Naujais metais savo bičiulius, prietelius, draugus ir pažįstamus. Linkėjome jiems trafaretinės laimės, sekmės. Neklysiu sakydamas, kad prie anų linkėjimų pridėjome greitą grįžimą tėvynėn, kovos tęsimą iki garbingos pergalės. Kas galėtų muštis į krūtinę, kad jis savo darbais, auka, žodžiu ar raštu tiems tikslams pasiekti išpildė savo linkėjimą be dėmės ar nuodėmės? Atsakymas atviras: nė vienas. Jei atsakysime kitaip, meluosime, apgaudinėsime save ir kitus.

Atgimkime su Naujaisiais metais naujais žmonėmis. Visada negeroves išleiskime negrįžtančion kelionėn su senaisiais metais; sunaikinkime visus piktybių šaltinius individualiai, ieškokime ir raskime vieną kelią, kuriuo eikime neklaidžiodami į vienybę, tiesą, sąžiningumą. Eidami tuo keliu mes pajusime tėvynės meilę, pažinsime vieningumo reikšmę, užsidegsime artimo meilės susiklausymo ir — neturinčio pavyzdžio mūsų likusių brolių ir sesių kovos su priešu tėviškės laukuose — mūsų vieningos kovos jų kančių sutrumpinimui. Tai yra mūsų Naujųjų metų viltys. Duok, Dieve, kad jos realizuotose ir susilauktų realių ir matomų vaisių. Praeitį pamirškime. Į ateitį žiūrėkime drąsiai. Pasauliniai įvykiai lengvu žingsniu žngsniuoja iš vakarų prie mūsų gimtosios žemės sienų, nešdami jai laisvę ir džiaugsmą. Savo beprasmingos savitarpės ambicijų kovos būdais nesunkinkime sunkių laisvės žingsnių. Dirbkime vieningai ir lyginkime laisvei kelią, kad ji greičiau galėtų pasiekti vakarines mūsų krašto sienas.

LIETUVIŠKA GAZOLINO STOTIS
IR AUTOMOBILIŲ TAISYMAS
5759 SOUTH WESTERN AVE. Tel.: REpublic 7-9533
TOWING SERVICE 24 VALANDOS PAROJE
Tel.: dieną nuo 6 val. iki 8 val. vakaro REpublic 7-9533
Naktį nuo 8 val. vakaro iki 6 val. ryto WAlbrook 5-3220
Shell Benzinas. Atliekami generaliniai remontai motorams, stabdžiams, transmisijoms, keičiamos dalys; be to visi lyginimo ir dažymo darbai. Vakarinėj pamainoj dirba motorų specialistas DAN BOSCO.
Įmonės savininkai: A. ADOMĖNAS, V. KOZICA, V. PAALKSNIS

Moving Moving
PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SĄŽININGAS PATARNAVIMAS.
NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMUI ĮRANKIAI, KAIP PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIP IR JŪSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INSIURINTI.
J. NAUJOKAITIS 2022 WEST 69th STREET, CHICAGO 29, ILLINOIS. Tel.: WAlbrook 5-9209

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!
TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.
BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ŽEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryto iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

SHULMISTRAS & CO.
INSURANCE
REAL ESTATE
4004 S. ARCHER AVE.
CHICAGO 32, ILL.
LAfayette 3-6300
Property Management — Mortgage Sales — Loans — Investment Counselors
ARCHER CURRENCY EXCHANGE — Checks Cashed — Money Orders — Notary Service

Jei norite darbo tai skaitykite NAUJIENAS

Kiekvieną dieną ten rasit ir sekite "Classified" skelbimus kasdien snausdinamus paskutiniame dienraščio puslapyje. Skelbimuose yra nurodytas laikas, darbo vieta arba ofisas, pranešimus apie įvairioms pramonės šakoms reikalingus darbininkus. Jei šiandien nerasite mėgiamo darbo, rytoj ištrai rasite vietą, kur ji galėsite gauti kuri reikia kreiptis.

GERIAUSIA REKOMENDACIJA

Už greitą pardavimą mano nuosavybės ponui Svoboda, 3739 W. 26th St. ir Ciceroje 6013 W. Cermak Rd. Jis pardavė mūsų nuosavybę į 7 dienas.

MR. & MRS. COLEMAN,
2702 S. Spaulding Ave.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ
PRANEŠIMAI

Utenos Apskrities Draugiško Klubo metinis susirinkimas įvyks antradienį, sausio 11 d., Vengeliausko svetainėje, 4500 So. Talman Ave. Nariai prašomi dalyvauti.

—Nellie Wilcop, nut. rašt.

Lietuvių Moterų Draugijos "Apšvietos" metinis susirinkimas įvyksta sausio 11 d., antradienį, 7:30 val. vak., Sandaros svetainėje, 840 W. 33rd St. Narės prašomos gausiai dalyvauti, nes metų pradžioj yra daug reikalų svarstyti. —S. Puniškienė, nut. rašt.

JUOZAPAS SAKALAUSKIS
749 West 33rd Street

Mirė 1955 m. sausio 9 dieną. 2-rą val. ryte, sulaukęs 60 metų amžiaus.

Amerikoj išgyveno 41 metus.

Paliko nuliūdę: brolio duktė Emilija Grigaliunas ir jos vyras Juozas; Rockforde 2 pusbroliai: Pranas Rimkus su šeima ir Jonas Rimkus su šeima; pusseserė Emilija Skridla su šeima ir kiti giminės, draugai ir pažįstamieji.

Priklausė prie Dariaus-Girėno Post 271 American Legion.

Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips koplyčioje, 3307 Lituanica Avenue.

Trečiadienį, sausio 12 dieną, 1:00 val. po pietų bus lydimas iš koplyčios ir laidojamas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Visi a. a. Juozapo Sakalauskio giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Brolio Duktė, Pusbroliai, Pusseserė ir Giminės.

Laidotuvių Direktorius: Antanas M. Phillips. Tel. YArds 7-3401.

JONAS CHRISTY
3529 South 57th Court

Mirė 1955 m. sausio 7 dieną, 9:30 val. vakare.

Gimęs Lietuvoje, Panevėžio ap.

Amerikoj išgyveno 41 metus.

Paliko nuliūdę: žmona Jeanette, pagal tėvus Merewich, duktė Jacquelyn Sharp, žentas George ir anūkas George, brolis Stanislovas ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Vasaitis-Butkus koplyčioje, 1446 South 50th Avenue.

Antradienį, sausio 11 dieną, 8:30 val. iš ryto bus lydimas iš koplyčios į Šv. Antano parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Jono Christy giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Žmona, Duktė, Žentas, Anūkas, Brolis ir Giminės.

Dėl informacijų YArds7-3401.

WILLIAM REIZNER

ilgus metus turėjęs bizni 1833 So. Halsted St.

Mirė 1955 m. sausio 7 dieną, Mt. Sinai ligoninėj, po trumpos ligos, sulaukęs 54 metų amžiaus.

Paliko nuliūdę: žmona Rae, duktė Florence Miller, sūnus Bernard, 2 anūkai, broliai: Abe, Sol, seserys. Minnie Jaffe ir Ethel Murik ir kiti giminės.

Kūnas pašarvotas Piser Memorial Chapel, 5145 Broadway. Pirmadienį, sausio 10 dieną, 11 val. ryte bus lydimas iš koplyčios į Westlawn kapines.

Visi a. a. William Reizner giminės, draugai ir pažįstamieji nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Žmona, Sūnus, Duktė, Anūkai, Broliai, Seserys ir Giminės.

Laidotuvių Direktorius Piser Memorial Chapel. Tel. LOngbeach 1-4740.

EVA STRAZDAUSKIENĖ
(pagal tėvus Stripinis)
3247 South Green Street, tel. YArds 7-6628.

Mirė 1955 m. sausio 8 dieną, 11:15 val. ryte.

Gimusi Lietuvoje, Kauno apskr. Ylakių parap., Stripinių kaime.

Amerikoje išgyveno 41 m.

Paliko nuliūdę: sūnus Raymond, 2 dukterys: Stella Prosek, žentas Joseph; Bernice Straple, žentas Bernard; 4 anūkai, sesuo Ona Andrijauskienė, švogeris Kazimieras ir kiti giminės, draugai ir pažįstamieji Amerikoj; Brazilijoje brolis Silvestras su šeima.

Priklausė prie Chicagos Lietuvių Draugijos ir Lietuvių Kęstučio Pašalpos Klubo.

Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips koplyčioje, 3307 Lituanica Avenue.

Trečiadienį, sausio 12 dieną, 8:30 val. iš ryto bus lydima iš koplyčios į Šv. Jurgio parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Evos Strazdauskienės giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Sūnus, Dukterys. žentai, Anūkai, Sesuo, Švogeris ir Giminės.

Laidotuvių Direktorius: Antanas M. Phillips. Tel. YArds 7-3401.

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 W. 63 ST.
Telef.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

STEPONAS C. LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Koplyčios
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270

LIŪDESIO VALANDOJ ŠAUKITE
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Air Conditioned Chapel and Parking Facilities.
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiem kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
1605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kl.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.
GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139
P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911
LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781
LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228
VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711
ALFRED VANCE
177 WODSIDE ROAD, Riverside, Ill. Tel.: RI 7-5345
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

VL. BARČIAUSKAS

IŠ NEW YORKO PADANGĖS

Penkmetis vaikų lietuviškai mokyklėliai

Naujuosius 1955 metus pradedant, Brooklyne pirmąjį penkmetį paminėjo Maironio mokykla. Tai mažutė, šeštadieninė mokyklėlė, bet ji būdingai vaizduoja dabarties laiko lietuvių tėvų pastangas išlaikyti lietuviškumą augančioje kartoje. Visą savaitę vaikučiai mokosi įvairiausiose mokyklose, bet šeštadienį ir iš tolimiausių Ne Yorko vietų vaikučiai, daugiausia motinų lydimi, susirenka kelioms valandoms mokytis tėvų kalbos. Nuo rudens tai jau šeštieji mokslo metai Lietuvių Šeštadieninėje Maironio Mokykloje Brooklyne, — kaip ta mokykla pilnai vadinasi.

Šeštadieninės lietuvių mokyklos būtinumas kilo naujai ateivijai pasiekus Ameriką. Tą mokyklą ir įkūrė Tremtinių draugijos valdyba, kurią tada sudarė dr. J. Pajaujis, kun. J. Pikturna, O. Tercijonienė, V. Alksninis ir V. Maželis. Kaip paprastai, taip ir čia mokyklėlė prisiglaudė Apreiškimo parapijos mokyklos patalpose. Tos parapijos klebonu yra kun. Norbertas Pakalnis.

Gavus patalpas, specialus komitetas per laikraščius kvietė tėvus leisti vaikučius į lietuvišką šeštadieninę mokyklą. Per keturias dienas susiregistravo 80 mokiniukų. Tuo pat laiku buvo sudaryta ir mokslo programa — lietuvių kalba, Lietuvos istorija ir geografija, dainos, šokiai ir t.t. Sudarant programą turėta galvoje Nepriklausomos Lietuvos mokyklų gyvenimas ir taikytasi prie šių laikų sąlygų. Be mažų pakeitimų, toji pirmykštė programa vadovaujamasi ir dabar.

Šiais metais mokyklėlę lanko 125 mokiniai ir mokinės. Didžiausias mokinių skaičius turėta 1951-52 mokslo metais, kada jų būta 228. 1952-53 metais mokyklą lankė 156 mokiniai. Taip, kad mokinių skaičius mažėja. Mokyklėlės penkmečiui paminėti specialiame leidinėlyje sakoma, kad 1953 m. pavasarį turėta daugiausia mokinių, pasėkoje. didelės propagandos laikraščiuose ir per radiją.

Šioji mokyklėlė retai, bet gražiai nuteikia lietuvių visuomenę savo vaidinimais. Sausio 2 d. tos mokyklos mokiniai parapijos salėje suvaidino Anderseno pasaką — Sniego Karalaitė. Vaidinimas suruoštas Kalėdų eglutės proga. Tačiau mokyklėlės mokiniai savo vaidinimais pasirodo ir dažniau. Šį sykį vaidinimą labai gražiai surežisavo Aušra Blekaitienė, o dekoracijas pagamino dail. Pranas Lapė.

Mažutis vaidinimas, kokių Nepriklausomoje Lietuvoje būdavo tūkstančiai, bet šiandien vaidinta New Yorke, vaidino vaikai, kai kurie jų iš Lietuvos išvešti vystykluose. Tokie vaidinimėliai ne tik gera propaganda pačiai mokyklėlei, bet ir kalba ugdoma vaikučiuose, kurie Andersoną jau skaito angliškai.

Tai mažųjų mokykla ir mažųjų teatras.

New Yorko aktoriai

Šiomis dienomis įvyko bendras pasitarimas New Yorke gyvenančių aktorių ir visuomenės atstovų. Visuomenė, bendruomenės kultūrinė taryba reiškia nuolatinį pageidavimą turėti savas lietuviškas teatras ar bent dažnesni lietuviški vaidinimai.

New Yorke gyvena šeši lietuviai aktoriai, — Henrikas Kačinskas, Antanas Škėma, Kazys Vasiliauskas, Jurgis Blekaitis, Toska Daubaraitė, Vitalis Žukauskas. Vienų neužtenka suruošti vaidinimus, norima įtraukti naujas mėgėjų jėgas. Buvo įsteigta vaidybos studija, ji negalėjo stipriau veikti. Paskirai minėti aktoriai pasireiškia New Yorke ir bendrai rytinėse valstybėse, kai kurie jų, o ypatingai Henrikas Kačinskas dažnai kviečiamas į tolimiausias vietas.

Šių metų sezone suruoštas tik vienas spektaklis — S. Čiurlionienės — Aušros Sūnūs. Režisavo Vitalis Žukauskas. Jis po spektaklio sunkiai susižeidė. Dabar toji pat grupė su Žukausku ruošiasi S. Čiurlionienės Pinigėliams.

Suinteresuoti lietuviška kultūra stengiasi visu kuo padėti tai šešiukei sukurti nors retai pasirodantį lietuvių suaugusių teatrą.

NEPALIKIME NAMO BE STOGO

1954 m. gruodžio mėn. 23 d. Vokietijos Lietuvių Bendruomenė buvo **be jokių suvaržymų ir apribojimų** įrašyta į žemės ipotekos knygas kaip nauja Vasario 16 Gimnazijos namų ir sklypo savininkė. Su ta diena buvęs savininkas yra atlikęs visus savo įsipareigojimus, kurie pirkimo—pardavimo sutartyje buvo numatyti.

Savo ruožtu Krašto Valdyba yra minėta sutartimi įpareigota per šešis mėnesius nuo įrašymo dienos išmokėti buvusiam savininkui likusią pirkimo sumos dalį — 60,000 DM. Be to, trūksta dar 40,000 DM apmokėti už atliktus ir atliktinus darbus. Tuo būdu viso labo reikia mums dar sutelkti **100,000 DM arba 25,000 dolerių.**

Jei pažvelgsime į tas aukas, kurios iki šiolei įplaukė į Vasario 16 Gimnazijos namų fondą, rasime tikrai gražių mūsų tautiečių dosnumo ir pasiaukojimo pavyzdžių. Yra tautiečių, kurie, patys ne prabangoje gyvendami, skyrė savo savaitės ir daugiau uždarbį. Yra tautiečių, kurie kiekvieną laisvą nuo savo sunkaus darbo fabrike valandėlę pašventė aukų telkimui.

Mūsų tautiečių aukų ir pasišventimo jas telkiant dėka, jau yra surinkta didesnė sumos dalis, kuri buvo reikalinga, kad parūpinus Vasario 16 Gimnazijai nuosavą pastogę. Tad sukelkime dar tuos trūkstančius 100,000 DM ir mūsų tikslas bus visai įgyvendintas.

Vasario 16 Gimnazijos namai yra tautos namai, tad tenebūna nei vieno lietuvio, kuris savo auka nebūtų to įprasminęs. Drauge prašome ir tuos mūsų tautiečius, kurie jau kartą yra aukoję, neatsisakyti naujomis aukomis savo įnašą padidinti, kad bendromis jėgomis galėtumėm sekmingai tą vajų užbaigti.

Aukas Vasario 16 Gimnazijos

Namams prašome siųsti kaip kam patogiau: organizacijoms, kurios talkininkauja renkant aukas, Vasario 16 Gimnazijai Remti Komitetams, kur tokie yra, tiesiai Gimnazijos Namų sąskaiton Vokietijoje, antrašu: Badische Bank, Mannheim, Litauisches Zentralkomitee Sonderkonto Gymnasium, Konto Nr. 3558 1; arba čekiais bei pašto perlaidomis adresu: Litauisches Zentralkomitee, (17a) Weinheim/Bergstr., Postfach 233.

PLB Vokietijos Krašto V-ba

Kas pirmauja atominėje pramonėje?

Neseniai grupė žurnalistų suruošė pasikalbėjimą su JAV Atominės Energijos Komisijos pirmininku Lewis L. Strauss kuriam tarp kitų buvo pateikt ir šie klausimai:

"Ar jūsų nuomone, mes pirmaujame atominės pramonės išvystyme prieš Sovietų Sąjungą?" Lewis L. Strauss atsakė teigiamai. "Mes turime daugiau medžiagos, kuria galime bandymus daryti.Mes anksčiau pradėjome. Mes turime daugiau galimybių. Mano nuomone, mes turime daugiau didžiųjų bandomųjų įrengimų. Bet negalėdamas patikrinti faktų už geležinės uždangos, aš dėl to negaliu būti visiškai tikras . . ."

"Ar jųs galvojate, kad sovietai atominių tyrinėjimų srityje galėjo prieiti tų pačių išvadų, kaip ir amerikiečiai, nesinaudodami šnipinėjimo rezultatais?"

Mokslininkas atsakė "taip". pabrėždamas, kad atradimų srityje labai dažnai nepriklausomai dirbą mokslininkai prieina tų pačių išvadų. Bet jo nuomone, mokslininko Fuchso bei kitų žmonių perteikti sovietams duomenys galėjo didele dalimi prisidėti prie jų atominės ir vėliau vandenilio bombų pagaminimo pagreitinimo. Kariniu atžvilgiu esą labai svarbu kuo ilgiau išlaikyti paslaptį nuo priešo, nors būtų ir tikra, kad priešas ilgainiui pats prieis tų pačių išvadų.

Į mokslininkų morelę liečiantį klausimą, su kuriuo operavo areštuotasis Fuchsas, būtent, ar mokslininko pasiekimai turi priklausyti visoms ar vienai kuriai tautai, Lewis L. Strauss pasisakė už mokslininko nekompetetingumą spręsti tai. Esą tik maža dalis mokslininkų yra linkusi į Fuchso kosmopolitizmą.

Iš tolimesnių atsakymų paaiškėjo, kad JAV iki šiol išleido atominiams tyrinėjimams apie 8.5 bilijono dolerių, pradedant 1947 m. Didžiausia šių pinigų dalis teko personalui, kuris angažuotas atominei pramonei. Pokalbininko teigimu Sovietų Sąjunga savo atominę pramonę galėjo išvystyti už žymiai mažesnes sumas, nes Rusijoje pigesnė darbo jėga ir tuo pačiu mašinos, kurios reikalingos atominiams įrengimams.

Užklaustas apie Sovietų Sąjungos urano atsargas, Lewis L. Straus atsakė, kad Vakarams yra žinomi už geležinės uždangos esą klodai tik Čekoslovakijoje bei rytų Vokietijoje. Bet jis neabejojąs, kad tokiame dideliame plote, kaip Sovietų Sąjunga, urano gali būti labai daug. Sovietų Sąjunga taip pat turi pakankamai didelių hidroelektrinių, kurių energijos užtenka atominiams eksperimentams vykdyti.

Užklaustas apie Sovietų Sąjungos pajėgumą pasigaminti sudėtingas tyrinėjimams mašinas, pokalbininkas pareiškė, kad mes dažnai nedavertinam sovietų. Nors jų gyvenimo standartas yra žemas, bet naujausi jų lėktuvai ir ginklai rodo, kad jie gali pasigaminti labai sudėtingų mašinų.

Iš visos eilės Lewis L. Strauss pateiktų atsakymų gaunasi įspūdis, kad šiuo metu, nežiūrint kai kurių elementų trukdymo, Amerika vistiek pirmaujanti atominėje pramonėje prieš Sovietų Sąjunga.

Metams nuteisė kalėti girtą vairuotoją

I. Toney, 34 m., 2945 Walnut St., buvo nuteistas kalėti 1 metus. Jis jau teisiamas antrą kartą už vairavimą pasigėrus 8 mėnesių laikotarpiu. Girtamatis po trijų valandų parodė .187 skaitmenį (tuo tarpu jau .150 laikoma pasigėrimo laipsniu).

Teisėjas pasakė, jog Toney, pirmą kartą teisiamas, buvęs įspėtas, jog būsiąs stipriai baudžiamas, jei girtas vairavimas pasikartosiąs.

Sunaikino plėšikų gaują

Praeitą savaitgalį policija nukovė paskutinį vienos vakarinės miesto dalies plėšikų gaujos narį A. Orfanos, 30 m., 220 Albany.

Kai pastebėjo jį, kada jis sustojo su automobiliu gatvėtaky ties Albany, du policininkai tuoj priėjo prie automobilio ir pareikalavo pasiduoti. Orfanos staiga paleido šūvius į policininkus, bet nepataikė. Tada policininkai aštuoniais šūviais mirtinai jį sužeidė. Vos nugabentas į ligoninę, jis mirė.

A. Orfanos policijos jau seniai buvo ieškomas po to, kai jis pasprukęs iš plėšikų gaujos susišaudymo su policija praeitų metų rugs. 23 d. ties 5817 W. Madison. Tame susišaudyme du banditai — Kanakas ir Demitralis — buvo nušauti. Orfanos jau buvo anksčiau baustas nusikaltėlis ir gerai žinomas policijai apiplėšimais.

Nukautojo žmona sako, jog Orfanos tarnavęs sunkvežimio vairuotoju.

Kas NAUJIENŲ nėra lietęs
Dar ne pilnai apsišvietęs,
O NAUJIENŲ tiesos žodis

Nugaros skaudėjimas?

Greitai palengvinkite įkyrų nugaros raumenų skausma vartodami Johnson's Back Plaster — beveik taip kaip nešiodamiesi šildančią paduškėlę. Plasteris atveda šildantį gaivinantį kraują į skaudančią vietą, sustiprina pailsusius raumenis Gaunamas visose aptiekose.

Johnson's BACK PLASTER

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU
(MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS.
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituanica Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

TV APARATAI
RADIJO SU FM
Hi Fi FONOGRAFAI
GERIAUSIOS KOKYBĖS!
PRIEINAMA KAINA
DAINA TELEVISION
sales-service
3130 SO. HALSTED — DA 6-6887

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdraudas
6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GRovehill 6-7096

DR. CHAS. M. LIESTENFELTZ
CHIROPRACTIC
PHYSICIAN
618 Broadway
GARY, INDIANA

SAUGUS BALDŲ PERKRAUSTYMAS
iš arti ir toli
NAUJAS 1955 M. SPECIALUS DIDELIS SUNKVEŽIMIS.
Pigus, sąžiningas patarnavimas
Šaukite:
R. ŠERĖNAS
4546 SO. WOOD STREET
Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

PALMIŠKOS UOGOS

Palmiškos Džiovintos Uogos yra geros dėl tų, kurie turi užsisenėjusius šalčius galvoje, erzinančius skaudėjimus kvėpavimo kanaluose, kaip tai nosyje, ausyse ar gerklėje. Palmiškos Uogos yra labai maistingos ir turėtų būti geros dėl tų, kurie turi silpnus ir neveiklius lytiškus Organus. Ir tos Uogos yra viso kūno stiprintojos ir pagerintojos. Svaras Uogų yra $2.00, bet jeigu norite per COD, tai $2.25.

ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto
Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.
Sekmadienį 8:30—9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.
Tel.: HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

Roosevelt Furniture
Pavasarinis birželio mėn. matrasų $19.95 ir brangesnių.
IŠPARDAVIMAS
Galite įsigyti naujus matrasus ir springsus Slumberon, Englander, Pilo Rest ir kitų išdirbysčių. Atvykite į šią lietuvišką baldų krautuvę ir pasirinkite moderniškiausių baldų prieinamomis kainomis ir lengvomis sąlygomis.
ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

STATEMENT OF CONDITION
AS OF DECEMBER 31, 1954

ASSETS

Cash, Government Securities and V. A. loans guaranteed up to 60% by the U. S. Government	$40,977,632.02
Other Assets	12,159,167.39
Office Building, Vaults and Equipment	1.00
TOTAL ASSETS	$53,136,800.41

LIABILITIES

Members Savings Accounts	$39,474,580.82
Reserves and Surplus	3,979,655.00
Other Liabilities	9,682,564.59
TOTAL LIABILITIES	$53,136,800.41

10 ATSAKYMŲ
KODĖL APSIMOKA TAUPYTI STANDARD FEDERAL ĮSTAIGOJE

1 — Ji yra stipriausioji taupymo įstaiga.
2 — Dabar ji moka 3% dividendą.
3 — Ji yra grynai lietuviška įstaiga.
4 — Atsargos Fondas yra arti 4 milijonų.
5 — Cash, Gov't Bonds ir G. I. paskolų, dalinai garantuotų JAV vyriausybės beveik 41 milijonas, o žmonių sudėta tik 39 milijonai.
6 — Namai ir visi įrengimai priklauso Standard Federal, bet knygose jų vertė yra tiktai $1.00.
7 — Ji saugiai ir konservatyviai vedama.
8 — Nuo 1909 metų ji visados visiems taupytojams išmokėjo pagal pareikalavimą.
9 — Visuose jos skyriuose mandagus ir teisingas patarnavimas.
10 — Kiekvieno taupytojo sąskaita F. S. & L. I. Corp. apdrausta iki $10,000.00.

PINIGAI PADĖTI PRIEŠ 11-TĄ MĖNESIO DIENĄ NEŠA DIVIDENDUS NUO PIRMOS.
TURTAS — — — — — — — — — — virš $53,000,000.00
CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT.
JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valandos vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: VIrginia 7-1141

Lai Nauji Metai būna pilni malonaus gyvenimo su naujom ir patogiom namų reikmenim iš Progress Lietuvių Bendrovės Krautuvės!!

Šį mėnesį čia eina inventory ėmimo stako sumažinimo didis išpardavimas. Kainos numažintos nuo 25% iki 50% ant geriausių baldų setų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, radijų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namams reikmenų.

Lengvi išmokėjimai pritaikomi visiems. Lankykitės visi čia!

ERDVIĄ IR PATOGIĄ
SENIAUSIĄ
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĘ
PROGRESS FURNITURE Co.
4181-83 Archer Ave.
Tel.: LAfayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:

Metams	$10.00
Pusei metų	$5.50
Trims mėnesiams	$3.00
Vienam mėnesiui	$1.25

Chicagoje per išnešiotojus:

Viena kopija	5c.
Savaitei	30c.
Mėnesiui	$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:

Metams	$9.00
Pusei metų	$5.00
Trims mėnesiams	$2.50

Užsieniuose:

Metams	$11.00
Pusei metų	$5.50
Tmis mėnesiams	$3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Laikas Baigti

Vėl atsinaujina ginčai JAV senate dėl dentisto Irving Peress, "garbingai" atleisto iš armijos su majoro laipsniu po to, kai jisai nesutiko atsakyti į senato komiteto klausimą, ar jisai esąs komunistų partijos narys. To komiteto pirmininkas "garsusis" sen. McCarthy kėlė triukšmą, norėdamas patirti, kas suteikė paaukštinimą Dr. Peress'ui, ir taip smarkiai susikirto su vienu generolu ir karo departamento viršininkais, kad įsikišo senatas.

Visi atsimena, kaip McCarthy ir jo štabo nariai vienoje pusėje ir karo departamento atstovai antroje, ilgame televizijos spektaklyje, kaltino vieni kitus. Paskui darė tyrinėjimą speciali senato komisija, ir visas senatas priėmė rezoliuciją, smerkiančią McCarthy.

Visa tai prasidėjo dėl neprisipažinusio komunisto Peress'o. Bet dabar ir vėl rengiamasi tyrinėti jo "bylą".

Karo sekretorius pasiuntė sen. Saltonstall (rep. iš Mass.) smulkų pranešimą apie tai, kokiu būdu dentistas Peress buvo atleistas iš armijos tarnybos su "garbingu" rekordu ir paaukštinimu. Iš pranešimo matyti, kad visa eilė aukštų armijos ir departamento pareigūnų dalyvavo jo klausimo sprendime. Jie norėjo juo nusikratyti, kaip įtariamo komunisto; bet kadangi jisai nebuvo atlikęs jokio nusikalstamo veiksmo, tai buvo nutarta pasielgti su juo taip, kaip paprastai elgiamasi su visais kitais atleidžiamais karininkais. Kuris išeina iš armijos, nenusikaltęs, tam duodama "garbingo atleidimo" paliudymas; o jei jisai yra atitarnavęs tam tikrą laiką, tai jisai dar gauna ir aukštesnį laipsnį.

Jei negera šita armijos taisyklė, tai ją galima pataisyti. Bet, pagaliau, kas gi čia tokio atsitiko, dėl ko reikėtų kelti skandalą? Ar to triukšmo, kurį senatas turėjo pernai, dar neužteko? Dėl vieno asmens, kuris taisė dantis kareiviams!

Tačiau McCarthy rėkia, kad "kaltininkai" turį būt surasti. Senato vadai, norėdami jį nutildyti, žada patys daryti "tyrinėjimą". Argi jie neturi ko svarbesnio veikti?

Amerikos žmonėms tos komedijos jau įgriso. Laikas jas baigti. Prez. Eisenhoweris turėtų pasimatyti su abiejų partijų senato lyderiais ir, mandagioje formoje, pasakyti jiems: Gana!

Senatas turi pakankamai galios susitvarkyti taip, kad paskiri jo nariai nejodinėtų ant sprando administracijai.

Nacių Šulai Komunistų Seime

Rytinės Vokietijos "liaudies rūmuose" (seime) yra keturi buvę nacių partijos šulai: Dr. Wilhelm Feldman, buvęs Hitlerio teismo padėjėjas; Dr. Heinz Funke, buvęs SS gydytojas; Dr. Gertrud Korb (móteris), buv. Hitlerio reicho gydytojų sąjungos narys; Rudolf Agsten, įstojo į nacių partiją 1944 m.

Funke ir Korb yra "išrinkti" į rytinės Vokietijos seimą, kaip komunistų kandidatai. Kiti du praėjo "buržuazinių" partijų sąrašais su komunistų pritarimu.

"Rinkimų" kampanijoje faktai apie jų nacišką praeitį buvo slepiami.

Krikščionių persekiojimas Romos imperijoje

APŽVALGA

Vienas asmuo rašo "Naujienų" redaktoriui:

"Jūsų apžvalgoje Naujienų sausio šeštą, kritikuodamas J.Mačernį sakot: 'Krikščionys, pavyzdžiui, pradžioje buvo labai persekiojami Romos imperijoje (daugiausia dėl to, kad imperatoriai negalėjo pakęsti jokios opozicijos savo valdžiai) . . .' Tai yra šimto nuošimčių istoriška falsifikacija. Žymiausi istorikai nurodo, (kad) skelbiamas krikščionių persekiojimas Romoje yra melas.

"Kuomet vieni žydai skelbė Chrestos-Kristaus evangeliją, smerkė seną žydų tikybą, kiti žydai, prisilaikydami savo seno tikėjimo, puldavo mušti naujus skelbėjus. Iškildavo tarp žydų didelės muštynės. Romos valdžia dėl jų muštynių, išvijo žydus iš Romos miesto už Tiber upės, kad palaikyti mieste ramybę. Tas nėra persekiojimas krikščionių".

Laiško autorius pataria mums skaityt "francūzų Romos kataliko kunigo M. Le Nain de Tillmont, kuris gyveno pabaigoje 17to šimtmečio, parašė dešimts tomų — 'Memoires to Assist The Ecclesiastical History of the Six First Centuries'. Jisai nurodo, kad persekiojimas krikščionių Romoje yra apgaulė". (Sintaksės netaisome).

Savo laišką jisai baigia grubiais plūdimais — tokia jau, matyt, jo "notūra".

Gaila, kad jisai nenurodo nė vieno tų menamai "žymiausių istorikų", kurie saką, jog krikščionių persekiojimas Romoje "melas". O kai dėl to katalikų kunigo "Tilmont", kuris gyveno 17-jo šimtmečio pabaigoje" ir parašė dešimties tomų veikalą, tai mums atrodo, kad smarkusis laiško autorius nėra jo skaitęs, nes jisai nemoka nei parašyti teisingai jo pavardę, nei paduoti tikslų jo veikalo pavadinimą. Tas rašytojas vadinosi *Tillemont,* o jo didysis veikalas (prancūzų kalba) — *"Memoires Ecclesiastiques"*.

Jį pakartotinai cituoja savo garsiojoje Romos imperijos istorijoje didis anglų istorikas *Edward Gibbon* (gimęs 1737 m. ir miręs 1794 m.).

Gibbon istorija

Edward Gibbon yra laikomas vienu didžiausiųjų imperatoriškos Romos istorijos žinovų. Jisai pagarsėjo, kai tik pasirodė 1776 metais pirmasis jo *"The Decline and Fall of the Roman Empire"* (Romos Imperijos Nykimas ir Žlugimas) tomas, netoli pusantro tūkstančio puslapių knyga; kiti penki tomai buvo išleisti vėliau.

Šitame milžiniškame kūrinyje yra surinkta be galo daug faktų apie pirmųjų amžių krikščionybę, iš įvairiausių šaltinių — katalikiškų, protestantiškų, žydiškų, pagoniškų ir t.t.

Jisai rašė maždaug šimtu metų vėliau, negu aukščiau paminėtasai Tillemont, ir žinojo nepalyginti daugiau už pastarąjį. Per šimtą metų istorijos mokslas buvo padaręs nemažą pažangą, o be to, Gibbon studijavo istoriją kur kas platesniu mastu, negu anas 17-jo šimtmečio kunigas, kuriam pirmoje vietoje rūpėjo "ekleziastiniai" (bažnyčios ir tikybos) dalykai.

Suprantama, kad ir po Gibbono istorijos tyrinėjimas nestovėjo vietoje. Devynioliktame ir 20-me šimtmečiuose buvo surasta naujų faktų ir naujų šaltinių praeičiai pažinti; buvo išvystyti ir tikslesni metoda praeities įvykiams aiškinti. Todėl šiandien anaiptol ne visa, kas parašyta Gibbono veikale, priimama, kaip paskutinis tiesos žodis. Tačiau, kas nori jį kritikuoti, privalo kreiptis ne į 17-jo šimtmečio autorius.

Gibbon'o "Romos Imperijos Nykimas ir Žlugimas" ir šiame amžiuje yra atidžiai skaitomas ir perspausdinėjamas įvairiomis kalbomis.

Jo pirmajai knygai išėjus iš spaudos, daugelis skaitytojų atkreipė savo dėmesį ypač į XV ir XVI skyrius, kuriuose kalbama apie "Krikščioniškos religijos pažangą" ir apie "Romos valdžios elgimąsi krikščionių atžvilgiu, nuo Nerono viešpatavimo iki Konstantino viešpatavimo".

Šituose skyriuose autorius cituoja kun. Tillemont'o "Ekleziastinius Memuarus" keturis kartus, kai kur su juo sutikdamas, kai kur jį pataisydamas. Mes čia į tuos detalius nesigilinsime. Pakaks čia pastebėti tik štai kas: Jei Tillemont būtų įrodinėjęs, jog krikščionių persekiojimas Romos imperijoje *"melas"*, tai Gibbon būtų turėjęs arba priimti jo pažiūrą — arba jo argumentus sumušti faktais, geresniais autoritetais ir logiškais išvadžiojimais. Bet Gibbon'o knygoje nieka panašaus nėra!

Kas ir kaip persekiojo

Pats Gibbon rašo apie krikščionių persekiojimus, tuo pačiu laiku nurodydamas ir priežastis, *dėl ko jie* buvo persekiojami. Jo knygos skyriuje XVI skaitome:

"... Apie 80 metų po Kristaus mirties jo nekalti mokiniai buvo nubausti mirtim, pasiremiant sprendimu prokonsulo, labai malonaus ir filosofiško būdo žmogaus, vykdžiusio įstatymus imperatoriaus, kuris pasižymėjo išmintim ir teisingumu bendruose savo administracijos dalykuose. Užtarimai, kurie buvo pakartotinai adresuojami Trajano įpėdiniams, yra pilni graudžių nusiskundimų, kad krikščionims, kurie klauso įsakymų ir ieško sąžinės laisvė, vieniems iš visų Romos imperijos valdinių yra atimtos gerosios jų valdžios malonės. Žymiųjų kankinių mirtys buvo kruopščiai rekorduojamos; o nuo to laiko, kai krikščionybei buvo suteikta vyriausioji galia, bažnyčios valdytojai rodė ne mažesnį uolumą, keldami aikštėn savo pagoniškųjų priešininkų žiaurumus, kaip ir pamėgdžiodami jų elgimąsi. Išskirti (jei galima) nedaugelį tikrų ir įdomių faktų iš nesuviršintos prasimanymų ir klaidų krūvos ir papasakoti aiškiu ir protingu būdu priežastis, apimtį bei laiko ilgį ir svarbiausias aplinkybes, kuriose vyko pirmųjų krikščionių persekiojimas, yra šio skyriaus užsibrėžtas uždavinys". (Cituojame iš The Modern Library laidos; 445 pusl.)

Kaip matome, Gibbon pripažįsta faktą, kad pirmieji krikščionys *buvo* persekiojami, kad jie dažnai skųsdavosi dėl tų persekiojimų ir rūpestingai sužymėdavo žymesniųjų savo kankinių mirtis. O paskui, kai jie pasidarė galingi ir *patys ėmė persekioti* savo priešininkus, tai jie vistiek nesiliovė kėlę aikštėn pagonų žiaurumus. Gibbon numanė, kad tuose rekorduose negali būti viskas teisinga, ir jisai pasistatė sau uždavinį atskirti pelus nuo grūdų.

Čia nenoromis ateina į galvą palyginimas su šių dienų tikrove. Imkime Rusijos bolševikus. Kitąsyk, caro valdžios laikais, jie *buvo persekiojami;* beveik visiems bolševikų vadams teko kentėti kalėjimuose, tremtyje ir kai kuriems net katorgoje. O po 1917 metų perversmo, kada jie paėmė į savo rankas valdžią, jie ne tik ėmė pamėgdžioti caro žandarus, persekiodami kitų partijų žmones, bet savo žiaurumu juos pralenkė kelioms eilioms! Tačiau, smaugdami savo oponentus, bolševikai (jau pasivadinę "komunistais") nepaliauja kėlę aikštėn caro valdžios "šunybes" ir nepaliauja gyręsi savo "didvyriška kova su anų laikų despotizmu"!

Daugiau kaip pusantro tūkstančio metų tarpas nuo imperatoriaus Konstantino Didžiojo laikų iki Lenino Raudonojo, bet galvosena ta pati.

Žydiškumas ir krikščionybė

Bet grįžkime prie temos. Gibbon'as kalba apie krikščionių persekiojimą imperatoriaus Nerono laikais, nors vadina šį persekiojimą "staigiu, praeinančiu ir žiauriu". Tai įvyko, anot Gibbon'o, 35 metams praėjus po Kristaus mirties ir už dvejų metų prieš Jeruzalės sugriovimą.

Visų tautų literatūroje imperatorius Neronas yra piešiamas, kaip baisiausias iš visų tironų, žudęs krikščionis. Gibbonas sako, būtų neteisinga ir neišmintinga tuos pasakojimus paneigti, nes yra žinoma, jog Neronas iš tikrųjų buvo baisiai žiaurus: jisai nužudė savo žmoną ir savo motiną. Tačiau — ar viskas tiesa, kas apie jį skelbiama? "Romos Nykimo" autorius stengiasi išaiškinti aplinkybes, kuriose ta krikščionių skerdynė įvyko.

Jisai pažymi faktą, kad dešimtaisiais Nerono valdžios metais kilo baisus gaisras Romoje. Sudegė be galo daug turto ir brangių meno dalykų; iš 14 miesto apygardų teišliko gaisro nesunaikintos tik keturios. Ką gi darė imperatorius, kada degė miestas?

Istorikas Gibbon laiko prasimanymu tą pasakojimą, kad Neronas dainavo ir skambino lyra, žiūrėdamas į gaisrą. Ne, sako istorikas; imperatorius nežaidė ir nesigėrėjo liepsnų vaizdu. Valdžia darė ką galėdama, kad žmonės nelaimėje gautų pagalbą. Imperatoriaus sodai buvo atidaryti minioms, pasilikusioms be pastogės; buvo pastatytos jiems laikinos trobos; iš valdžios sandėlių žmonėms buvo papiginta kaina dalinami duoniniai grūdai.

Tačiau liaudis netikėjo gerais imperatoriaus norais, nes buvo žinomos jo pirmesnės piktadarybės. Plito gandai, kad Neronas miestą padegė. Despotas nusigando ir, norėdamas apsaugoti save, suvertė kaltę krikščionims. Kad būtų "įrodymas", jog krikščionys tikrai kalti, imperatorius liepė juos suiminėti ir *kankinti,* verčiant juos "prisipažinti" (šitą priemonę, beje, moka labai puikiai panaudoti ir 20-jo amžiaus komunistiški Neronai!).

Buvo pigu apkaltinti krikščionis, kadangi krikščionys tada buvo beveik išimtinai *žydai;* o su žydais Palestinoje Roma vedė atkaklų karą, pasibaigusį, kaip minėta aukščiau, tik dvejiems metams praėjus po to gaisro, Jeruzalės sugriovimu (70 metais). Visi žydai buvo laikomi valstybės priešais. Krikščionių religinės apeigos, jų slapta veikla ir atsisakymas gerbti pagonų dievus, darė juos ypatingai neapkenčiamus romėnams.

Po Jeruzalės žlugimo romėnų neapykanta prieš žydus ir krikščionis neišnyko. Kai krikščionybė suskilo į daugybę skirtingų ir viena kitai priešingų sektų, tai neretai viena arba kita jų skųsdavo valdžiai kitas sektas ir reikalaudavo valdžios pagalbos prieš jas. Kildavo ir riaušių, į kurias valdžiai tekdavo įsikišti.

Gibbonas nelaiko kaltais vien tik Romos imperatorius. Reikia pasakyti, kad kartais jisai net perdaug palankiai imperatoriams aiškina įvykius; bet vargiai jisai tai daro sąmoningai. Neužmirškime, tačiau, kad jisai gyveno 18-jo šimtmečio Anglijoje, kuri tada anaiptol nebuvo demokratijos pavyzdys.

Vis dėlto Gibbonas nenusižemino ligi tironijos teisintojo vaidmens. Jei jisai būtų sakęs, kad pirmųjų krikščionių persekiojimas Romos imperijoje tebuvo tik "policinė akcija" tvarkai palaikyti valstybėje, tai jisai būtų *istorijos falsifiktorius,* o ne istorikas!

LALIO ŽODYNAS

yra standartinis Amerikos lietuvių žodynas. Geresnio anglų-lietuvių kalbų žodyno nėra. Nenumatoma, kad naujas žodynas greitu laiku būtų spausdinamas. Todėl siūlome dabar įsigyti šį stipriai įrištą 1256 puslapių angliškai-lietuvišką ir lietuviškai-anglišką žodyną. Kaina—$14.00. Žodynas Jums bus išsiųstas, jei pasiųsite $14.00 čekį ar Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Illinois

ALGIRDAS MARGERIS (Tęsinys)

SAULĖS RŪSTYBĖ

(Ištraukos iš spausdinamo "Saulės Rūstybės" romano)

ANTROJI DALIS

XIII.

—Ne, nebūčiau. Nežiūrint, kaip menkais požymiais liga reiškiasi, vistiek yra geriausia ir protingiausia būti namie ir gulėti lovoje, nes tik tada kūnas gali visomis savo jėgomis prieš ligą kovoti ir ją nugalėti.

—Paduok man, antai, tą suknelę, — pasuko ji akis į kedę, kur buvo padėta jos suknelė, — aš kelsiu pagaminti tau pusryčius. Kuri gi dabar valanda? Kuri diena šiandien? Kodėl mudu nevažiuojame į tą gražiąją prošvaistę prie upelio? Ar tu, dėduk, jau nebemyli saulės spindulių ir vėsių upės rūmų, kuriuose mudu gėrėme jaunystės vyną iš aukso taurių, kurių tiek daug pristatė besileidžianti saulė ant upės stalo? Ak, ta besileidžianti saulė, — giliai atsidūsėjo ji. — Tokiais gyvais ir ryškiais pavertė ji debesis ir visą vakarų padangę, kurią aš rodžiau tau ranka, o tu lyginai ją su piramidėmis, dvasiomis ir upėmis.

—Ir Babelio bokštu, — bandžiau šyptelėti, bet man visai nesisekė, nes perdaug jau buvo aiškus jos ligos rimtumas.

Ir ji bandė šypsotis kalbėdama:

—Atsimenu, tu juokavai, kad Dievas sumaišęs to bokšto mūrininkų kalbą, ir dėl to jie neišvarę jo sienų ligi dangaus vartų.

Aš vėl uždėjau ranką ant jos kaktos, kuri degė kaip ugnis.

—Ta tamsioji, baisioji naktis — brrr, — nukrėtė ją visą šiurpuliai. — Audra, žaibai, perkūnas. Kažkas mudu atsiveja. Slibinas, slibinas! Bėkime iš čia. Krantai su medžiais griūva ant mudviejų. Duok man, dėduk, irklą — aš tau padėsiu. Aš bijausi. Laikyk mano ranką. Nepaleisk manęs, nepaleisk...

Ji visai kliedėjo.

Pažiūrėjau jos temperatūros: 105 laipsniai Fahrenheito! Pulsas: 130 per minutę. Žiūrėjau į degantį jos veidą, neramias akis ir labai greitai besikilnojančią krūtinę ir tylėjau. Bet ji netylėjo:

—Aš jau keliuosi, — atsisėdo ji lovoje, dairydamasi aplinkui. — Bet kur tas mano chalatas?

—Ne, ne, vaikeli! — draudžiau ją.

Tuo tarpu suskambėjo telefonas.

—Aš bėgu atsakyti. Bet tu gulėk lovoje, nesikelk. Tuoj sugrįšiu.

Paklausė, atsigulė, lydėdama mane nepasitenkinimo akimis.

O man ne tiek rūpėjo atsakyti telefoną, kiek pašaukti ligoninę, kad tuoj atsiųstų ambulansą išvešti ją.

Kai sugrįžau, radau ją besėdinčią ant lovos krašto ir besidairančią, matyti, vis dar tebejieškančią to chalato.

—Vaikeli brangusis, prašau tave, gražiai prašau, gulėk lovoj, gulėk, nesikelk. Tu sergi.

—Ar taip sunkiai, kad turiu tįsoti lovoje?

—Ne, ne, nesunkiai, visai nesunkiai, bet lova yra geriausias vaistas sergantiems, kad ir lengva liga, kaip tavo, sergantiems, — sakiau jai netiesą, bandydamas ją suraminti, dvasioje sustiprinti.

Paėmiau ją į rankas ir gražiai paguldžiau. Ji nesipriešino.

Stebėtina, kad ji buvo man tokia lengvutė, tarsi gėlelės žiedas. Veikiausiai dėlto, kad aš buvau sveikas, stiprus ir galįs kitiems padėti, o ji ligonė, labai reikalinga pagalbos. O kada gi žmogus jaučiasi stipriausias, jei ne tada, kada tryška iš jo sielos-širdies gražiausi spinduliai — noras padėti savo artimui; čia augintinei, mylimai, sužadėtinei; tris kartus daugiau.

—Tuoj važiuosime, Aldute, į ligoninę. Ak, ne dėl to, kad tavo liga būtų sunki, ne, vaikeli. Tik dėl to, kad ten tau reikia pabūti nors dieną kitą. Ten tave daug geriau prižiūrės, negu aš čia galiu tai padaryti. Tu nesipriešinsi, sakau, važiuoti ligoninėn, ar ne? — klausiau, žiūrėdamas į karščiu ir nerimu degančias jos akis.

—Aš tau, dėduk, niekad nesipriešinau. Ar dabar priešinuosi? — klausė ji, žiūrėdama į mane pasidavimo žvilgsniais.

—O, ne, vaikeli, ne. Tu klusni, gera ir nuoširdi, kaip geriausias vaikas. Bet aš dabar darau tik tai, kas tavo sveikatai yra geriausia. Aš labai noriu, kad tu greitai pasveiktum, atsikeltum ir vėl eitum kolegijon, žinai, gyventum darbo, mokslo ir šviesos gyvenimu, o ne lovos ir inercijos, kaip dabar.

—Bet ar iš tikrųjų aš taip sunkiai sergu, kad jau net ligoninės man reikia?

—Ne, vaikeli. Ir pavojaus tavo sveikatai jokio nėra — jokio. Bet čia mudu tik du vienu gyvename. Aš apsikrovęs darbais. O tau juk reikia geros priežiūros. Ligoninėj tavim rūpinsis gailestingosios seselės ir gydytojai, ir tu ten daug greičiau pasveiksi nei šičia.

—Aš jau sutinku. Bet ar dažnai mane lankysi, dėduk? Aš negalėsiu būti rami — be tavęs... Tu esi man antroji mano širdis ir siela.

—Vaikeli brangusis. Kaip aš galėčiau tavęs nelankyti? Tu visada buvai man labai gera, teisinga, nuoširdi ir klusni. Tu buvai man, kaip tikriausia ir geriausia dukrelė. Ir kaip aš galėčau tavęs nelankyti? — dar kartą paklausiau.

Ji spaudė man ranką, žiūrėdama išplėstomis akių lėlėlėmis tiesiai man į akis. Karščiu degančios jos akys, kaip ir ji visa, negalėjo pakęsti šviesos, kuri jas erzino ligi ašarų. Aš užtraukiau langą, o jos akių lėlytės dar daugiau išsiplėtė. Tai buvo paprasta, nes tokia akių tvarka: prieblandoje, dar labiau tamsoje, jos visada išsiplečia. Bet labai nepaprasta, — nes taip atsitinka tik vieną kartą žmogaus gyvenime, — kada jos išsiplečia prieš jo mirtį... Ir galite įsivaizduoti, kaip aš bandžiau išvyti tokias mintis iš savo galvos, — aršiau nei pikčiausius juodvarnius! Bet jos nėjo. Ir stovėjo prieš mano akis naktis, kurios niekad nepaseka rytas, aušra, saulė ir dienos džiaugsmas. Ir kam laikyti galvoje tą, kurį neseka šviesa, gėris ir džiaugsmas. Bet aš laikiau, nes negalėjau nelaikyti.

—Kada tik galėsiu išsprukti iš darbo varžtų, visada būsiu pas tave.

—Tau vis tas darbas.

—Kad tik darbas duoda žmogui gyvenimą tikrą ir vertą gyventi. Be darbo žmogus, tai kaip pasaulis be saulės — tamsus, juodas ir tuščias.

—Tai mano gyvenimas dabar netikras ir nevertas gyventi?

—O, Aldute. Darbas yra tik dėl sveikųjų, ir jis myli tik sveikuosius. Poilsis gi yra dėl sergančiųjų, ir jis myli tik sergančiuosius.

Tik gerą valandėlę patylėjus, ji tarė:

—Dėkui, dėduk, kad mane lankysi. Bet... — pristigo jai kvapo, — man vidurius labai raižo. Ar tik nebus apendicitas?

Aš linktelėjau galva, nors ir tikrai žinodamas, kad visai kita liga ji serga. Sutikau, net ir džiaugiausi, kad ji mano serganti tik apendicitu. Tai be didelės baimės pasiduos operacijai, ir su viltimi, jog tikrai pasveiksianti. O ją operuoti, rodos, būtinai reikės.

(Bus daugiau)

Niūrūs mūsų gyvenimo reiškiniai

LAISVOJI TRIBŪNA

Jonas Česna

Bet kokiais tikslais. Ir šis sau nuostatas, atrodo, kiekvi eno visuomenės nario būtina pareiga atremti klaidintojų, kad ir ne iš blogos valios, pasinešimus.

Tad lai bus leista ir man, dar neišsižadėjusiam savo visuomenės nario teisių, patikslinti mielojo bičiulio Jono Karvelio, nors tik ir reklaminio pobūdžio, t.y., pačioje reklamoje prekybiniais tikslais įveltus netikslumus.

Štai jau keliose NAUJIENŲ laidose vienas skelbimas taip vis skambėjo: "Atkreipkite dėmesį, juk nereme svetimtaučiai Balfo, Vasario 16 - sios Gimnazijos ir . . ."

Kad mielieji latviai yra mūsų kraujo broliai, tai aš gerai žinau, bet kuriais laikais mes susibroliavome su didžiai garbingais sūnumis bei dukromis Helvecijos, aš tikrai negirdėjau ir nežinau. Todel laikau garbinguosius šveicarus mums svetimos tautos žmonėmis, atseit, svetimtaučiais. Tokiais, del kurių bičiulis Karvelis paleido nors tik ir "prekybinę antį", kad jie neremia mūsų Gimnazijos.

Vasario 16 G—jai naujai įgytus rūmus šventinant, taip pat šiurkščiu disonansu skambtelėjo kai kuriuose sveikinimuose patiekti netikslumai. Skaitau, kad tai savęs bei kitų klaidinimas ir net savęs savotiškas sumenkinimas.

Prisiminkime: p. V. Sidzikauskas savo sveikinime rašo: ". .lietuvių visuomenės dosnumu įkurtas lietuvybės židinys Vak. Vokietijoje. . .", o vėliau, atremiant p. Pr. Vainausko nesąmonių pynę jo "paaiškinimuose", mielas tautietis, vienas Balfo direktorių, P. Viščinis, beveik tais pačiais žodžiais teigė: " . . . lietuvių visuomenės parama, namai jau dviem trečdaliais išmokėti . . .".

Išeitų, lyg pagal tą žydelį: "Ui, znai našych! (žinok mūsiškius).

Mieli tautiečiai! Nebėkime nuo savęs. Išdrįskime tikrovei pažiūrėti į akis. Nes štai pranešimas "Vasario 16 Gimnazijos būklė 1954 m. birželio mėn . . ." taip tikrovę pavaizduoja: "Gimnazijos namams yra surinktos šios sumos:

1. Šveicarijoje DM 110.088,90, procent. . . . . apie 62%,
2. J.A.V. . . . . .DM 37.653,90, procent. . . . . apie 21%
3. Vokietijoje . . .DM 12.317,60, procent. . . . .apie 7%,
4. Kanadoje . . . . , , DM 7.484,61, procent. . . . . apie 4%,
5. Australijoje . . DM 4.628,77, procent. . . . . apie 2%,
6. Kolumbijoje . . DM 2.775,76, procent. . . . . apie 1%,
7. Anglijoje . . . . . DM 423,12, mažiau vieno proc. ir t.t.
8. Venecueloje . . . . DM 250,24,
9. Brazilijoje . . . . . DM 20,45,
10. N.Zelandijoje . . . DM 17,80

Iš viso . . . DM 175.661,15.

Paskutiniems 100.000 DM sutelkti vis dėlto reiks nemažų pastangų. Reikia tikėtis, kad kiek didesnės sumos bus surinktos JAV ir Kanadoje, kurios iki šiol yra sudėjuios **vos ketvirtadalį** (m.p. -J.Č.) paaukotų sumų, nors perkant namus buvo turėta vilčių, kad JAV ir Kanadoje bus gauta didžiausioji aukų dalis . . ."

Tad anas "dosnumas" ir šioji "parama", dabar, atrodo, kiek aiškesni, nes vis del to svetimtaučiai - šveicarai žymiai dosniau parėmė svetimtaučių - lietuvių reikalą. Gi fakto pilnumui dar tik truputis pavyzdžių:

1. Hamburge, Šv. Marijos parapijos bažnyčioje, kelis audringai jaudinančius pamokslus pasakė olandų vienuolis priemonstratietis, vokiešių tarpe populiarus ir mylimas, kaip "Speck - Pater".

Jis bado metais daugeliui žmonių olandiškais lašiniais išgelbėjo gyvybę ir sustiprino sveikatą. Dabar jis iškėlė reikalą rūpintis rytų pabėgėliais. Jis pravedė gražiai pasisekusią rinkliavą, kurioje suaukotų daiktų dalį pavedė išdalyti kun. V. Šarkai vargstantiems lietuviams, o kitą dalį paskyrė Vasario 16-s Gimn-jai;

2. Miss Eileen M. Taylor, anglė, Friends Service Council (kvakerių org - jos) vardu, įteikė Vasario 16 - s G - jai dovaną — keletą rietimų lininės ir medvilninės medžiagos paklodėms ir kt. lovos baltiniams.

Tai štai kaip yra tikrovėje, mielas bičiuli Jonai. Bet tai dar ne viskas. Gyvenimo vaizdai dažnai nušvinta ir vėl sutamsėja.

Anuo, tikrai džiaugsmingų sveikinimų metu, Vliko VT p - kas K. Žalkauskas turininga kalba (?) atžymėjo . . ., o žodžiu (?) G - jai sveikinimus perdavė J. E. vysk. V. Padolskis . . .

Tai savieji!

Gi Liuterionių Pasaulinės Federacijos vardu pastorius H. Reuther, sykiu su sveikinimais žodžiu, įteikė G - jai dovaną — 1000 DM čekį.

Mano klaustukai ir pabraukimai, ypač paskutinysis, atrodo, verti dėmesio, bičiuli Jonai! Mat žodžiai, gražiausieji žodžiai, vis tušti žodžiai, o ir paprastesni žodžiai, su apčiuopiamu, aukojančio širdį įrodančiu bei pagrindinį sielvartą palengvinančiu priedu — čekiu voke, ir dar iš svetimtaučio — visai kas kita. . . Net ir anie mažutėliai pajaučia tikrą pagrindą kultūrai puoselėti.

Bet būtume neteisingi visus žodžius vienašališkai vertindami, tikriau, nuvertindami. Štai PLB Vok. Kr. V - bos. p - kas inž. Pr. Zundė savo sveikinamąją kalbą baigė žodžiais: " . . .Pasižadame ir ateityje dirbti, negailėdami savo jėgų, kad Vasario 16 - s Gimnazija augtų, stiprėtų ir duotų tautai vis naujų darbuotojų. Pasižadame, kad jei ne mes, tai mūsų vaikai garbingai parneš mūsų vėliavą, kuri šiandien plevesuoja Gimnazijos rūmų bokšte, Laisvon Lietuvon!"

Pasižadame! . . . Taip, mes tikime tai priesaikai eteičiai, nes matėme, palyginti, milžiniškus darbus bei atsiekimus praeityje. Tokie žodžiai ir už čekius brangesni.

Dabar panagrinėkime, kiek vertingi žodžiai yra ano, stambų vardą, kaip jungą, velkančio vyro: " . . .Ateities gyvybingumo sąlyga yra kultūros tęstinumas, o vyresniesiems, **ypač pedagogams** (m.p. J. Č.), tenka ypatngas uždavinys padėti naujajai kartai, puoselėti joje meilę tiesai . . . Esantieji laisvame pasaulyje turi neleisti žūti mūsų tautinei samonei ir savajai kultūrai . . ." ir t. t. ,ta pačia nusidėvėjusia, bet dideliu patosu reiškiama dvasia (turiu prisipažinti, kad šios sveikinamosios kalbos pirmasis žodžių serijos rinkinys man skamba, kaip vieno karo mokyklos šokių mokytojo —menas yra iskusstvo, o iskusstvo yra šokis!).

Svilink nesvilinęs, mielas publiciste, savo kondesuočiausiais straipsniais tuos kalbėtojus — jų jau nepastebima ir nenusikratoma savo pačių, švelniai tariant, naivumu — vieną kalba, o ką kitą daro. Jie bailūs netekt kalbėtojo rolės, bet štai turi būdo savumų suversti visą krūvį, vėliau visą kaltę ne sau už tuščiažodžiavimą, o "ypač pedagogams", kurie visais laikais menkiau negu policininkai atlyginami bei kurie lietuviškai sąžiningai velka jų pačių užsiverstąjį krūvį.

Tranko mus lemtis po pasaulį ir mes dabar jau aiškiai matome, kad su tais mūsų kalbėtojais išeina visai amerikietiškai: kai moraliai bei fiziniai stiprus tėvas įkerta savo vaikui už prasikaltimą, tai, vaikui ar kaimynui paskundus, valstybinis teisėjas tėvą baudžia, bent pagrasina. Ir kai prasikaltėlis pagaunamas policijos, tai vėl tas pats teisėjas baudžia tėvą už vaiko neprižiūrėjimą. Analogiškai — būsi baudžiamas greitai važiuodamas, taip pat ir lėtai . . . Daug tokių anomalijų — vis kaltas tas ar anas pedagogas . . .

O kažin, kad taip p. Ž., be žodžių, kaip be akinių, į save pažvelgtų? Ar neracionaliau būtų buvę pasiųsti sveikinimui aną "turiningą kalbą" paštu (juk vitiek ji buvo skaitoma iš rašytosios) ir kelionės išlaidų nors ir menkutę sumelę, čekio pavidalu pridėti prie tos kalbos, kurią bet kas gal dar būtų įspūdingiau paskaitęs . . . Tikrai iš tokio susitvarkymo būtų žymiai daugiau naudos tekę puoselėjamajai kultūrai ir tiems nelaimingiems pedagogams būtų lengviau vilkti užsikrautąjį, bet valdytojų gal nesąmoningai pasunkinamąjį jungą. Bet kur tau! . . . Nenuvažiuoti, neatstovauti ir nekalbėti!? . . Tai būtų lygu archaiškos išraiškos vyriausio dievo įžeidimas. . . Ne, mes protavimo tokių aukštybių dar nepasiekėme.

Na, o dar kažin, kad taip būtų pažonglėruota jaunimietiškomis protavimo kategorijomis ir vietoj tuščių pastangų "misijoms" į Ameriką (Queen Mary, į tę ir atgal, plus. . .), tos kelionės išlaidų sumelė (girdėti — apie $5.000) būtų pervesta Gimnazijos reikalams?! Juk šiandieną ir skolos už rūmus gal nebebūtų (visuomenė tikrai būtų pasekusi anų vyrų sveikesniu protavimu), o gal ir kokį kabinėtą mokslui gilinti Gimnazijoje būtų jau pajėgta įsirengti.

Tuščios kalbos, na ir tuščios svajonės — auksotiems altoriams, vitražiniams langams, rautams prašmatniausiuose viešbučiuose ir kitokioms prašmatnybėms — lyg ir kiti nemato mūsų įvairiopo nususimo — yra kas sukalėdoja, o čia . . . Tik žodžiai, tušti žodžiai. Ir tai tokių, atrodo, prašmatnių vyrų . . .

Kasgi belieka? Nejučiomis gaubia pesimistinė nuotaika ir seki didįjį poetą Adomą —"Mūsų kaulams karsto, mūsų gimtojoje žemėje, meldžiame Tave, Viešpatie!".

Nes " . . .Kai kuriems tėvams neleidus savo vaikus dalyvauti (1954 m., Augsburge, Vasario 16 sios minėjimo šventėje — J.Č.) šokėjų gretos buvo papildytos brolių latvių vaikais".

(Bus daugiau)

Pirkite JAV taupymo bonus.

Aleksas Brinas

GENERAL CONTRACTOR

- Naujų namų statyba
- Namų remontavimas
- Vidaus įrengimai
- Garažų statyba

20 metų patyrimas

Greitas ir sąžiningas darbas

4339 S. Hermitage Ave.

FR 6-3922 LA 3-9719

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Pradėk taupyti tuojau . . . Mes mokam aukštus dividendus.

Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki $10,000.00.

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N.

4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719

Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE Savings & LOAN ASS'N

INSURED UP TO $10,000

3% ON SAVINGS

2555 West 47 th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 5-1083

B.R.PIETKIEWICZ PRES.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Narys

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki $10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

1% BONAS EXTRA UŽ SANTAUPAS

Pradedant naujus 1955-tus metus, CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION įsteigia **NAUJĄ BONŲ SKYRIŲ.** Šiame skyriuje, be mūsų nuolatinio aukšto dividendo, taupytojas dar gaus iki 1% extra bonusą. Ypatingai šis skyrius taikomas ir skiriamas vaikams bei jaunuoliams. Bet suaugusieji taip pat yra kviečiami juo pasinaudoti.

Kviečiame tėvus atidaryti bonų sąskaitą savo vaikams pačioje jų jaunystėje. Paaugusius atsiveskite į mūsų raštinę. Supažindinkite juos su taupymo svarba. Tegu jie patys, Jūsų priežiūroje, tvarko savo taupymo reikalus. Tai bus geriausia ateities dovana, kokią galite duoti savo vaikui. Jei norite platesnių informacijų, tai pašaukite arba patys atsilankykite į mūsų raštinę. CHICAGO SAVINGS yra pirmoji taupymo bendrovė visoje pietinėje miesto dalyje, kuri yra atidariusi tokį svarbų taupymo skyrių.

Padėkite taupomus pinigus į šią progresyvę, tvirtą — su viršum 14½ milijonų dolerių — taupymo bendrovę, kurioje visi indėliai yra apdrausti iki $10,000.00... Kur norimi pinigai taupytojams yra išmokami pagal pareikalavimą ir kur be pertraukos duodamas aukštas dividendas.

Indėliai padėti iki 15-tos šio mėnesio dienos gaus dividendą už pilną mėnesį.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6234 SO. WESTERN AVENUE JOHN PAKEL, Prezidentas Telef.: GRovehill 6-7575

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet

Dr. Kazimieras
MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio Atitaisau trumparegystę ir toliregystę. Prirengiu teisingai akinius Visuose atsitikimuose egzaminavima daroma su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Šeštadieniais iki 4 val. vakaro.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta
4712 S. ASHLAND AVE.
YArds 7-1373

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YArds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val
Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietu
Treč. ir sekmad. pagal susitarimą
4701 S. DAMEN AVE. Chicago, Ill

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8, tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namų telefonas PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: HIlltop 5-2557

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaikų ir Moterų Ligos
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. 10-4, antr. 10-1 ir 6-9, treč. 10-4, penkt. 10-1 ir 6-9, šešt. 10-12
Ofiso: PR 6-7800 — Namų TR 4-1765

Dr. Kęstutis Aglinskas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
Val.: Pirm. ir antr. 10—12, ketv. ir penkt. 6—8 p. p., treč. ir šešt. pagal susitarimą.
Telef.: ofiso PRospect 6-1795
Rezid.: TRiangle 4-1765

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiktai susitarus.

Tel.: YArds 7-3526 — YArds 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Nervų, vidaus ir vaikų ligos
Val.: antr., penkt. 7 iki 8:30 P. M.
Šeštad. 12:30 iki 1:30.
Kitomis dienomis tik susitarus
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, šešt. 4-6.
4038 SO. ARCHER AVENUE

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: VI 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

Telef. ofiso: LAfayette 3-1707
Rez.: FIllmore 3-8614 (Maywood, Ill.)
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. širdies, vidaus ir vaikų ligos.
4055 SO. ARCHER AVE.
(kampas Archer ir California Ave.)
Valandos: antr. ir ketv. 6-8 po pietų.
Šeštadienį 2-4 po pietų.

Rezid. telef.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

Rezid. telef.: INterocean 8-8732
Ofiso telef.: INterocean 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Antradieniais nuo 7 iki 9 vakaro
Šeštadieniais nuo 9 iki 12 prieš piet ir nuo 1 iki 5 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso Telef.: PRospect 6-3838
Rezid. Telef.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel. ofiso GR 6-4322. Rez. HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vak., išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG.
6400 SO. KEDZIE AVE.

Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 val. ryto ir 5-8 val. vak.
Šeštad. 10-2 ir trečiad. tik nuo 10-12.
Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12-2 val. ir 3-5 v. v.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVE.
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad. 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GRovehill 6-5399
Rezidencijos: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
OFISO VAL.: 2-4 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadienį 2-4 val.
Trečiadieniais ir sekmad. uždaryta.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GRovehill 6-1321
Jei neatsiliepia VIncennes 6-3900

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 valandos po pietų.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezidencijos telef.: WAlbrook 5-5076

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

Buto telefonas: EUclid 6-2806
Ofiso telefonas: OLympic 6-0558
DR. L. PETRAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
1405 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.
Kasdien 10-12 prieš piet, 2-4 po piet, 6-9 vakaro; šeštadienį 9-1.

Tel. offiso CLiffside 4-2896
Res. LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(kampas 47 & Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. p. p.
šešt. 2-6 v. p. p. išskyrus sekmadienius

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: YArds 7-6388
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadienį 2—4 v. p. p.

Dr. Fl. Tallat-Kelpša
Dr. E. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
MARQUETTE PARKO OFISAS:
2656 WEST 63rd STREET
(kampas Washtenaw ir 63rd St.)
Kasdien 3-5 ir 6-8, treč. ir šešt. tik 3-5.
Tel.: PRospect 6-8548

Cicero ofisas: 5002 West 16th Street
Kasdien 1-3 ir 6-8:30, šešt. 11-1, ir 2-4.
šeštadienį 11—1.
Telef.: TOwnhall 3-0959

Namų telef.: HEmlock 4-7080
Kitu laiku tik susitarus.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef. PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8—10 v. v. Antr., Treč. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šešt. 2—4 v. p. p.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Šetad. 2-4 po pietų. Treč. ir sekm. uždaryta.

Tel.: ofiso ir rez. PRospect 6-9400.
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA - CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVE.
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet; trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581, rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas - Protezistas
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Spec. pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
VAL.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

KITATAUČIAI GYDYTOJAI

Dr. C. M. Liestenfeltz
CHIROPRACTOR - PHYSICIAN
515 Broadway — Gary, Indiana
Phone GAry 3-0717
35 years experience
Hours: Daily till 9:00 p. m

Taupymo bendrovių reikšmė Amerikoje

Spausdinamas valstybės registruoto auditoriaus J. P. Varkalos straipsnis yra paimtas iš jo baigiamos knygos Amerikos Lietuvių Taupymo Bendrovių Istorija. Sąryšy su Federal Savings & Loan Assn. 50 metų sukaktimi, spausdiname josios istorijos ištrauką.

Amerikoje taupymo bendrovė yra tokia organizacija, kuri didina pinigų ir namų savininkų skaičių.

Viena ranka taupymo bendrovės skatina žmones taupyti pinigus senatvei, savo vaikams išmokslinti, nuosaviems gyvenamiems namams įsigyti ir įvairiems kitiems tikslams. Už taupomus pinigus šios bendrovės moka dividendus kas šeši mėnesiai.

Kita ranka narių padėtus taupyti pinigus bendrovės išskolina gyvenamiems namams pirkti, duodamos lengvus mėnesinius išsimokėjimus. Čia ir yra pajamų šaltinis dividendams mokėti.

Žmogus, susitaupęs kiek pinigų arba nusipirkęs namą, nėra linkęs būti komunistu, nes pastarųjų šūkis: "nieko nepraraisim, bet viską laimėsim", jam netinka.

Lietuvių taupymo bendrovės

Malonu pabrėžti, kad lietuviai paskutiniais 50 metų įsteigė daugelį tokių taupymo bendrovių. Viena pirmųjų buvo Simano Daukanto Taupymo Bendrovė.

1905 m. sausio 2 d. Chicagoje, prie 24-tos ir Hoyne gatvių, Mildažio svetainėje įvyko pasitarimas apie reikalą įsteigti taupymo ir skolinimo bendrovę, kad apylinkėje gyvenantieji darbininkai galėtų padėti taupyti savo pinigus, o norintieji namus statyti lengvomis sąlygomis galėtų gauti paskolų. Šios minties iniciatoriais buvo pats svetainės savininkas Mykolas Mildažis, broliai Petras ir Jonas Jakščiai ir Mykolas Dūda.

Po šių pasitarimų buvo pasirašyti reikalingi dokumentai ir pasiųsti į Springfieldą, Illinois Valstybės Auditoriui. Už pustrečio mėnesio, 1905 m. kovo 17 dieną, buvo duota teisė veikti bendrovei šitokiu vardu: Simano Daukanto Building and Loan Association.

Gavę leidimą, nariai tuojau pradėjo dėti pinigus. Pirmas investmentas buvo 59.60 doleriai.

Praėjo daug metų, kol iš padarytų paskolų išaugęs bendrovės pelnas įgalino bendrovę atlyginti vedėjui ir direktoriams už įdėtą darbą ir laiką.

1907-ti metai, vėliau 1922-ieji, o ypač 1929-ieji buvo nepaprastai sunkūs metai visoje Amerikoje, bet ši bendrovė visą laiką mokėdavo taupytojams dividendus. Jeigu kuris taupytojas panorėdavo atsiimti pinigus, tai ši bendrovė jam ir pinigus išmokėdavo.

Broliai Kazanauskai atsistoja vadovybėn

1912 metų gruodžio 30 dieną Simano Daukanto Building and Loan Association direktoriai bendrovės sekretorium išrinko Ben J. Kazanauską. Jam teko šios bendrovės reikalus tvarkyti iki mirties, t. y. iki 1946 metų kovo 20 dienos.

Ilgus metus bendrovei pirmininkavo Antanas Vilkas, bet 1934 metų sausio 2 dieną direktoriai prezidentu išrinko Joną J. Kazanauską.

Prieš 20 metų taupymo bendrovių būklė pagerėjo Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

1932 metų liepos 22 dieną JAV kongresas įsteigė Federal Home Loan Banką ir sudarė sistemą taupymo ir skolinimo reikalams tvarkyti. Simano Daukanto bendrovė tapo šio banko nariu 1933 metų birželio 8 dieną.

1934 metais JAV kongresas sudarė Federal Savings and Loan Insurance Corporation, kuri užtikrina taupomose bendrovėse laikomų pinigų saugumą. Pradžioje buvo duota garantija iki 5,000 dolerių, o dabar ta garantija duodama iki 10,000 dolerių. Simano Daukanto Building and Loan Association tokią apsaugą gavo savo taupytojams 1935 m. balandžio 10 dieną.

1934 metų gruodžio 4 dieną Simano Daukanto bendrovė pakeitė Illinois valstybės čarterį į Federalinį čarterį, o 1938 metų kovo 10 dieną pakeitė savo vardą ir pasivadino Mutual Federal Savings and Loan Association of Chicago.

Joseph P. Varkala

50 metų sukaktis

PLANINGAS
TAUPYMAS
UŽDIRBA

Gerus Dividendus

TEGUL 1955 METAI BŪNA
VAISINGI • PRADĖK
TAUPYTI ŠIANDIEN

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000

Mutual Federal Savings and Loan Association
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 West Cermak Road Chicago 8, Ill
Phone VIrginia 7-7747

1954 metais Amerikos žmonės sudėjo į Taupymo ir Skolinimo Bendroves virš 9 bilijonus dolerių. Jie žino, kad čia sudėti pinigai yra apdrausti iki $10,000.00 per Federalės Valdžios įsteigtą įstaigą ir kad gauna gerus devidendus. Nėra vėlu! Pradėk šiandien!

Universal Savings and Loan Association
1800 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: HAymarket 1-2028

Atdara nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta.
Ketvirtadieniais atdara iki 8 val. vakaro.
Automobilistams tuščias lotas šalimais.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

15 metų nuotaka į teismą

15 metų amžiaus nuotaka buvo atiduota teismui dėl per ankstyvo ištekėjimo.

Ji yra Loretta Joyce Sink, Xavier Academy mokinė. Jos tėvai gyvena 9431 Laflin; tėvas yra National Cartage Co., 1017 W. 48th, prezidentas.

Jos vyras yra 24 metų amžiaus taksio vairuotojas B. Hogsett, 3822 Maypole, kuris su pirmąja savo žmona yra išsiskyręs ir turi 3 metų amžiaus dukterį.

Sakoma, kad juodu susitikę praeitą vasarą Fox Lake, kur Sink tėvai turi vasarvietę, ir praeitų metų lapkr. 20 d. susituokę Harvey miestely pas taikos teisėją. Mergaitė pasisakiusi teisme, kad esanti 19 m. amžiaus, o vyrui sakiusi esanti 18 metų.

Mergaitė po sutuoktuvių gyveno namuose, bet tarpais savo vyrą atlankydavo. Sink tėvų draugai du policininkai pagaliau mergaitę pargabeno namo, ir vyras nutarė kreiptis į teismą.

Teisėjas paklausė ją: "Ar nori tęsti vedybinį gyvenimą?". Ji atsakė: "Aš esu labai susijaudinusi ir nieko nebeatsimenu. Aš noriu 30 dienų laiko viskam pergalvoti". Teismas nutarė, kad ji turės tą laiką praleisti pas tėvų draugus ir apsimąstyti. Niekas kitas negalįs jai daryti įtakos; tėvai ir vyras gali pakaitomis ją ten atlankyti.

Tuo tarpu ji atitinkamai gydoma Loyolos universiteto medicinos klinikoje. Ji esanti labai nervinga ir turinti būti toliau gydoma.

Žada griebti lošimų raketierius

Pradėtas JV įstaigų žygis prieš Chicagos didįjį lošimų rato raketą, kuris neša milijonus dolerių pelno raketieriams. Į jį esą įmaišyti ir politikai bei policija.

Bus apklausinėta visa eilė asmenų. Vienas tokių yra pietinės miesto dalies pasakiškas turtuolis Black. Valdžia jam kelia bylą dėl nesumokėtų $88,151 mokesčių per 1948—1951 m. laikotarpį. Sakoma, kad jis pasipelnęs iš lošimų rato.

Valdžios įstaigos 8 mėnesius ruošė šią raketo bylą, rinkdamos reikalingus įrodymus. Dabar taria, kad atėjo laikas griebti raketieriams už apikaklės.

Įvairios žinios

— Naujų automobilių paroda yra Chicagos International Amphitheatre patalpose.

— Sveikatos skyriaus vedėjas Dr. Bundesen sako, jog tuo tarpu Chicagoje neužregistruota influenzos susirgimų. Pernai metais buvo įregistruoti 29 influenzos atvejai.

— Architektai ruošia penkių pridėtinių aukštų planą Chicagos meno istituto pastatui.

— Chicagos YWCA švenčia 100 metų organizacijos įkūrimo sukaktį.

— Apskrities viršininkas Lohman įsakė pagriežtinti kalėjimo taisykles, kai buvo pastebėta, kad kaliniai įsigabena į savo patalpas degtinės.

— 4 metų vaikas Romero, 668 Milwaukee, nusišovė tėvo revolveriu, kurį jis rado padėtą po priegalviu.

— V. Ippolitto, CTA specialus pareigūnas, buvo suimtas. Jis kaltinamas šantažo keliu, prisimetęs policininku, išreikalavęs iš vieno asmens $8,200 už tariamą to žmogaus nemoralų elgesį viename priemiesčio klozete.

— Apskrities viršininko ir miesto policija per vieną naktį suėmė 61 vyriškį ir 4 moteris, padariusi kratą devynoise vietose ryšium su gemblingu ir prostitucija.

— 18 metų R. Mankowski, 8351 Oglesby Ave., De Paul universiteto studentas, naktį buvo sumuštas kelių nepilnamečių. Tai atsitiko po to, kai jis atėjo iš salės, kur jo vadovaujama krepšinio komanda nugalėjo kitą komandą. Jam buvo sužalota nosis.

Japonų jūrininko nuotykiai

1945 m. Naujosios Gvinėjos saloje pakrikus Japonijos kariuomenei, daug jos kareivių ir jūrininkų pabėgo į džiungles ir ten žuvo. Bet atsirado ir laimingesnių, kurie po įdomių išgyvenimų dabar grįžta į savo tėvynę.

Vienas tokių laimingųjų buvo jūrininkas Fusazo Koyama, kuris po kelių dienų klaidžiojimo džiunglėse susidūrė su puslaukiniais čiagimiais. Pasislėpę čiagimiai ilgai sekė beklaidžiojantį jūrininką ir tik kai jų akivaizdoje jis nušovė milžinišką gyvatę, jie išlindo iš krūmų ir pareiškė jam pagarbą. Netrukus japonas buvo nuvestas į primityvų džiunglių kaimelį. Pasirodė, kad vietiniai laiko jį Dievo pasiuntiniu, o jo nešiojamą šautuvą — burtų įrankiu. Jūrininkas buvo gausiai apdovanotas ir išrinktas genties vadu. Jam buvo pristatytos šešios gražiausios genties merginos, iš kurių jis pasirinko vieną.

Koyama, kuris karo metu atlikinėjo staliaus darbą laive, įvedė kai kurių pagerinimų kaimo statyboje. Jis pradėjo statyti namus, kurie buvo atsparūs vėjui ir audroms. Jo autoritetas vietinių tarpe taip pakilo, kad ir kitos gentys ėmė ieškoti jo pagalbos.

Važinėdamas iš kaimelio į kaimelį japonas po ilgų metų sutiko veiną baltąjį misininką, iš kurio sužinojo, kad Japonija jau seniai kapituliavo. To misininko pagalba jam teko susisiekti ir su savo giminėmis Japonijoje.

Po devynerių metų japonų jūrininkas atvyko į tėvynę, bet tik laikinai. Jis taupo pinigus, kad vėl galėtų sugrįžti į džiungles, kuriose laukia jo žmona ir trys vaikai.

Kazlauskų sūnus statys namus

Antano ir Petronėlės Kazlauskų, žinomų Chicagos Northsides veikėjų sūnus Frederikas švenčių metu buvo atvykęs į Chicago ir praleido 10 dienų su savo tėvais, giminėmis ir draugais.

Karo metu jis tarnavo Amerikos laivyne. Šias atostogas Chicagoje jis panaudojo susitikti su buvusiais laivyno draugais ir mokyklos mokiniais.

Frederikas baigė Southern Kalifornijos Universitetą ir išlaikė valstybės egzaminus. Jis turi teisę dirbti savo specialybėje. Kalifornijoje jis jau turėjo porą darboviečių.

Tėvai kvietė grįžti į Chicago, bet jis nenori. Frederikas rengiasi pirkti žemės ir statytis didelius namus Pietinėje Kalifornijoje. Kovo mėnesį motina rengiasi vykti į Kaliforniją ir padėti vaikui pasirinkti ir nupirkti žemės sklypą.

Garsinkitės "N-nose"

Cicero

Vincą Maslauską palaidojus

Kaip jau buvo minėta, velionis buvo ilgametis Ciceros gyventojas. Maždaug prieš ketverius metus pasitraukė iš ilgų metų tarnybos CTA. Pensija ir kitos pajamos sudarė pakankamai pajamų vienam. O svarbiausia, turėjo šiltą pastogę su savaisiais — seserim Ona, jos sūnum ir švogeriu Makausku. Jie buvo juo patenkinti; geresnio namų sargo negalėjo būti.

Vincas užmigo amžinai sausio 2 d. Laidotuvių direktorius Alf. Vance Vasaitis pašarvojo A. B. Petkaus koplyčioj, 1410 S. 50th Ave. Per tris dienas netrūko lankytojų ir gražių gyvų gėlių vainikų. Taip pat ir laidotuvių dieną, nors buvo lietinga, palydovų susirinko apsčiai.

Pats laidotuvių dir. Alf. Vance Vasaitis trumpai apibūdino velionies gyvenimą. Chicagos Liet. Draugijos nešėjai nešė karstą. Susitvarkė apie 20 automobilių eilė link Liet. Tautinių Kapinių. Prie duobės vėl pats Vasaitis šeimos vardu tarė visiems padėkos žodį ir pakvietė į atgrąžtus į Liberty svetainę, kur laukė užkandžiai ir šilta kavutė. P. Maskvytienė viską tvarkingai sutaisė. Sesutės Viktorija Stankienė, Ona Maslauskienė ir kiti namiškiai, nors nuliūdę, vienok visus prižiūrėjo, kad niekam nieko netrūktų, nes velionis buvo įsakęs: "Kai aš mirsiu, laidotuvės turi būti iškilmingos". Jo valia buvo įgyvendinta. Tai gražiai namiškiai padarė, vykdydami mirusiojo valią.

Deveikis

Žemaičių Kultūros Klubas

Žemaičių Kultūros Klubas įžengė į 17 savo gyvavimo metus. Klubas sparčiais šuoliais žengia pirmyn ir auga turtu ir nariais. Šiuo laiku klubas turi narių apie 450. Klubo turtas siekia apie $4,500.00.

Klubo išmokėjimai ir aukos

Per 16 klubo gyvavimo metų išmokėta $2,400.00 pomirtinių. Per tą patį laikotarpį klubas išmokėjo mirusių narių vainikams $780.00. Vadinas, klubui kainojo mirusieji nariai iš viso $3,180.00. Be to, klubas aukojo Amerikos Lietuvių Tarybai $430.00. Aukojo karo veteranams ligoninėse $245.00, Amerikos Raudonajam Kryžiui $218.00, Oak Forest seneliams $80.00, McCormick streikininkams $28.00, Žemalės Laisvosioms Kapinėms $20.00, Vilniaus badaujantiems $20.00, Dr. Jono Šliupo biografijos leidimui $10.00, Dr. Šliupo paminklui $35, našlaičiams Vokietijoje $25.00, Vanagaičio paminklui $10.00.

Susirinkimas

Žemaičių Kultūros Klubo priešmetinis susirinkimas įvyko gruodžio 15 d. Hollyoodo svetainėje, 2417 W. 43rd St. Susirinkimas ėjo sklandžiai ir tvarkingai. Metinio parengimo komisija raportavo, kad viskas nusisekę gerai. Liko gražaus pelno. Iš Chicagos ALT konferencijos, kuri įvyko gruodžio 5 d., klubo atstovai įteikė pakvitavimą už $25.00 auką, o Paul Petraitis, plačiai pranešė apie konferencijos nuveiktus darbus. Buvo skaitytas ir suvėluotas laiškas iš Dr. Jono Šliupo mirties minėjimo komiteto. Gaila, kad komitetas suvėluoja tokius svarbius reikalus. Susirinkimas paskyrė $10.00 auką Dr. Šliupo biografijos leidimui. Nutarta įdėti vertės $15.00 švenčių pasveikinimą "Naujienose".

Valdyba

Toliau eita prie klubo valdybos rinkimų 1955 metams. Vienbalsiai nutarta palikti tuos pačius be išimties. Į klubo valdybą įeina šie veikėjai: Steponas Narkis — pirmininkas (išrinktas jau 17 terminui), Juozas Baličias — vicepirmininkas, Nellie Wilcop — nutarimų raštininkė, Paul Petraitis — fin. rašt., Adela Burba — ižd., Bernice Žemgulis — kontr. rašt., Konstancija Juška — maršalka, o korespondentas Steponas Narkis.

Ateinantis klubo susirinkimas bus metinis ir įvyks sausio 19 d. Hollywood svetainėje, 2417 W. 43 St. Geistina, kad nariai gausiai susirinktų, nes knygų peržiūrėjimo revizoriai pateiks bendrą klubo padėtį. Finansų stalas priims jūsų duokles 1955 metams.

Pirm. **Steponas Narkis**

Tėvams ir vaikams

yra malonu kai gražiame vežimėlyje vežamas vaikas (Europiejiškame). Apie tuos vežimėlius gausite visas informacijas ir katalogus pas J. Karvelį, 3322 So. Halsted Street, Chicago, Ill. Tel.: YArds 7-0677. (Sk.)

— Mažieji lietuviukai tremtyje nori mokytis. Padėk jiems savo auka!

Garsinkitės "N-nose"

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

HIGH SCHOOL AND COLLEGE MEN

DO YOU WISH TO BE A MISSIONARY

The Divine Word Missionaries are also greatly interested in delayed vocations and have a special seminary with accelerated courses in seminary required subjects.

For details please write:

Rev. Vocational Director, S.V.D.

St. Mary's Mission Seminary
Techny, Illinois

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

INSURANCE ACCOUNT

CHECKERS
BOOKKEEPERS

EXPANSION HAS CREATED OPENINGS FOR 3 ACCOUNT CHECKERS

With 3 to 5 Years Experience.
Starting Salary Above Average.
5 Day, 37½ Hour Week.
Liberal Company Benefits.
Plant Moving To
Skokie Within 1 Year.
For Interview Phone
MR. PUCCINELLI, AT

STate 2-4780
or apply:
Room 400—120 S. La Salle St.

REIKALINGA naktį operacijų salėje dirbanti slaugė 182 lovų katalikų ligoninėje San Francisco, Calif. Geros darbo sąlygos, Blue Cross. Neatskaitomos ligos dienos. Po metų tarnybos, 2 savaičių atostogos. Turi būti baigusi akredituotą slaugių mokyklą, turėti teisę praktikuoti Californijoje. Rašykite administratoriui: 145 Guenero St., San Francisco 3, Cal.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

IŠNUOMOJAMAS 3 kambarių furnišiuotas butas — dėl jaunos poros. 1820 Canalport Ave.

IŠNUOMOJAMAS 5 kambarių butas, 3 miegami kambariai, vonia. Pečiais apšildomas. 1820 Canalport Ave.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

IŠRENDUOJU TAVERNĄ arba galite pirkti su namu. Biznis išdirbtas per 44 metus. Priežastis — mirtis šeimoje. 2158 West 23rd St.

DEŠRŲ DIRBTUVĖ

Pilnai įrengta. Pastatą ir biznį operavimui (išdirbimui) parduoda pats savininkas.

6724 SO. HALSTED ST.

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir Įrengimai

Greitai turime parduoti furnišius. 1713 S. Union, 2nd floor.

PERSONAL
Asmenų Ieško

PADĖKA

Savo ir savo šeimos vardu reiškiu gilią padėką p. daktarui A. Maciūnui už taip rūpestingai padarytą sunkią operaciją ir nuoširdų prižiūrėjimą ligos metu. **—Z. Baltušauskas.**

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

KAS perkant arba parduodant namus norite sąžiningo ir lietuviško nuoširdaus patarnavimo kreipkitės į:
VENTA REAL ESTATE
4409 So. Fairfield Ave.
Tel.: LAfayette 3-3881
Turime didelį pasirinkimą namų ir biznių įvairiose miesto dalyse.

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus
KUTRA - NORKUS REALTY
2405 WEST 51st STREET
PRospect 6-7238 — RE 7-7321 (vak).
PRospect 8-3579 (vak.)

DĖL susidėjusių aplinkybių labai skubiai parduodamas 2 aukštų medinis namas lietuvių rajone, Roselande. Apačioje valykla ir buv. kepykla. Viršuje 6 kambarių butas. 4 garažai. Reikalingas remontas, bet kaina neįtikėtina — $6,300.

Pelninga self-service maisto produktų krautuvė su visais įrengimais ir prekėmis, šiaurinėje Chicagoje. Parduodama už $6,500.

2 butų po 6 kambarius mūrinis namas, Brighton Parke. Kaina $21,000.

2 aukštų biznio namas su gražiu 6 kambarių butu. Automatiškas šildymas karštu vandeniu — gazu. 59-ta prie California Ave. Kaina $22,000.

P. LEONAS
REAL ESTATE
2444 W. 63rd St. Antras aukštas
PRospect 8-0097

LIUKSUSINIS mūro 2½ aukšto rezidencinis kampinis namas. Didelis sklypas su pavėsiu ir vandentrėškiu. Mūro 2 automobilių garažas. Alyvos šildymas. Kaina neaukšta palyginus su namo liuksusine statyba ir atsižvelgiant į gražią vietovę. Galima turėti sau butą ir gerų pajamų.

Reikalingi ūkiai arti Chicagos prie vandens. Prašome prisiųsti smulkų aprašymą; o jei galima ir trobesių fotografijas. Turiu pirkėjų, norinčių įsigyti ūkius.

Prie 89-tos gatvės, tarp Mayfield Austin, 4 sklypai 120x125 pėdų už $1,200. Puiki vieta užmiesčio statybai.
P. STANKOVIČIUS
REAL ESTATE IR INSURANCE BROKERIS
LIETUVIŲ AUDITORIJA
3133 SO. HALSTED ST.
Phone DAnube 6-2793
Namų YArds 7-6818

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)
Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki $2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.
PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

GENERAL CONTRACTOR
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th Street, Chicago 16, Ill.
CHesapeake 3-1535
Lietuvių statybos bendrovė. Stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.
A. Gintneris, pirmininkas,
V. Petrauskas, statybos vedėjas.

PARDAVIMUI mūrinis namas su taverna-restoranu, dirbtuvių rajone. 5-ių kambarių butas. Didelis lotas. Alyva apšildomas. Prieinama kaina. Šaukti po 6 val. vakaro VIrginia 7-9845.

SAUSIO BARGENAS
10 butų mūrinis namas, 2-5 ir 8-4 butai. Garu apšildomas (Steam heat), stokeris. Tiktai $45,000. Arti 67th ir Morgan Street.
MILAN - MILAN, 7410 Cottage Grove
Tel.: ST 3-1423—ST 3-1424

4 KAMB. MŪRINIS KATEDŽIUS
Arti 26 ir Hamlin. 2 maš. garažas. Tuoj galima užimti. $10,900. Įmokėti $3,000. Svoboda, 3739 W. 26th Street. LAwndale 1-7038.

FARMS FOR SALE
Ūkiai Pardavimui

480 AKRŲ FARMA
250 AKRŲ GALIMA DIRBTI
likusi ganykla ir miškas. 3½ mylios į miestą. R. E. A. Pašto rautas, mokyklos busas. 4 miegamų, 2 maudynių namas; 2 barnės. 1-36x60 "with lean-to", bėgantis vanduo; 1-34x60 "with lean-to". 4 mašinom garažas; vištininkas, dirbtuvėlė; 16x16 "pump house"; 28x80 mašinom pašiūrė; 16x32 kiaulidė; 23x30 aruodas, 2 silos.
Kaina $25,000
FRED GROVER,
Bagley, Minn.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos—asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesniai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite:
JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill.
Tel.: WAlbrook 5-5671

AGENTŲ IR BROKERIŲ DĖMESIUI!
Prieš draudsdami kitur, pasiteiraukite pas mane. Pirmaeilės kompanijos —aukščiausi komisai. Savi pas savus!